

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
& ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
& ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Πρωτ. Πρωτοκ. 346
Πηρομήνιά 3-3-11

**Διερεύνηση κόστους παραγωγής και επιπέδου οικονομικής βιωσιμότητας
αγροτικών εκμεταλλεύσεων προσανατολισμένες στην καλλιέργεια ντομάτας
και αγγουριού θερμοκηπίου στην Κύπρο.**

Καραϊσκάκης Γεώργιος

**Πτυχιακή διατριβή που υποβλήθηκε στο Τμήμα Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και
Αγροτικού Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ως μερική υποχρέωση για
τη λήψη του πτυχίου του Γεωπόνου.**

Βόλος, 2011

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
& ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

*Διερεύνηση κόστους παραγωγής και επιπέδου οικονομικής βιωσιμότητας
αγροτικών εκμεταλλεύσεων προσανατολισμένες στην καλλιέργεια ντομάτας και
αγγουριού θερμοκηπίου στην Κύπρο.*

Καραϊσκάκης Γεώργιος

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 9489/1

Ημερ. Εισ.: 04-04-2011

Δωρεά: Συγγραφέας

Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ – ΦΠΑΠ

2011

ΚΑΡ

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γ. ΒΛΟΝΤΖΟΣ¹

Λέκτορας Τμήματος Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος

Κ. ΚΙΤΤΑΣ²

Καθηγητής Τμήματος Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος

Α. ΧΑ²

Καθηγητής Τμήματος Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος

¹ Επιβλέπων Καθηγητής

² Μέλη της εξεταστικής επιτροπής

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στον Καθηγητή του Τμήματος Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κ. Βλόντζο Γεώργιο για την υπόδειξη του θέματος, την παροχή βιβλιογραφίας, την καθοδήγηση και τις υποδείξεις – διορθώσεις για την σύνταξη της πτυχιακής.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, καθηγητές κ. Κίττα Κωνσταντίνο και κ. Χα Αβραάμ του Τμήματος Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, για τις χρήσιμες υποδείξεις και διορθώσεις της πτυχιακής εργασίας.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω στον Γεωπόνο Αδάμο Αδάμου, πρώην συμφοιτητή μου, και νυν συνάδελφο μου για όλη τη βοήθεια που μου πρόσφερε για το πέρας των εργασιών της πτυχιακής μου και για τις συμβουλές του σε πολλά θέματα που αφορούσαν τη Σχολή.

Ακόμη, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον κύριο Γιώργο Γεωργίου Λειτουργό του τμήματος Γεωργίας στη Λεμεσό υπεύθυνο για λαχανοκομικά θέματα, για τις διευθύνσεις των παραγωγών που μου έχει παραχωρήσει αλλά και για τις πολύ σημαντικές και χρήσιμες συμβουλές του.

Θεωρώ επίσης υποχρέωσή μου να ευχαριστήσω όλους όσοι με οποιονδήποτε τρόπο συνέβαλαν στην ολοκλήρωση και καλή παρουσίαση της προπτυχιακής διατριβής μου.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω και να αφιερώσω την εργασία αυτή στους γονείς μου, Ανδρέα και Ειρήνη οι οποίοι έχουν στερηθεί και υποστεί τα πάντα για να καταφέρω να σπουδάσω, χωρίς να μου λείψει τίποτα, και να φτάσω ως εδώ που είμαι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.ΠΕΡΙΛΗΨΗ	7
2.ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
3.ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΥΠΡΟΥ	10
3.1.Θερμοκηπιακές καλλιέργειες (έκταση, τύποι , καλλιεργούμενα είδη).....	13
3.2.Ενσωμάτωση του γεωργικού εμπορίου της Κύπρου	14
3.3.Καθεστώς στήριξης επενδύσεων στο χώρο (Νομοθεσία-ΚΟΑΠ- Υπηρεσίες και φορείς της αγροτικής ανάπτυξης της Κύπρου).....	16
3.4.Στρατηγικοί στόχοι.....	19
3.5.Προοπτικές της κυπριακής γεωργίας.....	19
4. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	21
4.1.Αρχές της Γεωργικής Εκτιμητικής.....	22
5.ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	24
5.1.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	24
5.2.ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ:.....	25
5.3.Προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια συλλογής των στοιχείων.....	27
6.ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	27
6.1.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 1	28
6.1.2.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 1	30
6.2.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 2.....	30
6.2.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 2.....	32
6.3.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 3	32
6.3.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 3	34
6.4.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 4.....	34
6.4.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 4.....	36
6.5.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 5.....	37
6.5.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 5	38
6.6.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 6.....	39
6.6.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 6.....	41
6.7.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 7.....	41
6.7.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 7.....	43
6.8.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 8.....	43
6.8.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 8.....	45

6.9.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 9.....	45
6.9.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 9.....	47
6.10.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 10.....	48
6.10.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 10.....	49
6.11.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 11.....	50
6.11.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 11.....	51
6.12.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 12.....	52
6.12.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 12.....	54
7.ΑΠΟΔΟΣΗ-ΕΠΙΔΟΣΗ.....	54
8.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	61
8.1.Παρουσίαση των συμπερασμάτων της έρευνας και κατάθεση προτάσεων βελτίωσης του επιπέδου οικονομικής βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων της περιοχής που διεξήχθη η έρευνα.....	61
9.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	64

1.ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παραγωγή και εμπορία νωπών καρπών τομάτας και αγγουριού θερμοκηπίου για άμεση κατανάλωση αλλά και για επεξεργασία-μεταποίηση αποτελεί ένα δυναμικό κλάδο της επιχειρηματικής λαχανοκομίας. Η αυξημένη απαίτηση για λαχανικά όλο το έτος, η γρήγορη μεταφορά, οι εγκαταστάσεις ψύξης, καθώς και η παραγωγή συγκομιδών σε σχετικά μεγάλες ποσότητες για τις απομακρυσμένες αγορές, έχουν καταστήσει τον εμπορικό λαχανόκηπο προσοδοφόρα εμπορική επιχείρηση, με μεγάλη ζήτηση για εγχώρια κατανάλωση και όχι μόνο.

Παρά τα πολλά θετικά στοιχεία που έχει η λαχανοκομική θερμοκηπιακή επιχείρηση υπάρχουν και μερικά προβλήματα που μερικές φορές κάνουν την καλλιέργεια οικονομικά ασύμβατη. Το ψιλό κόστος παραγωγής και κατ επέκταση το κόστος αγοράς, καθώς και οι υψηλές απαιτήσεις σε θρεπτικά στοιχεία, υπόστρωμα, καλλιεργητικές φροντίδες, φυτοπροστατευτικά, θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμοί την καθιστούν πολλές φορές ασύμφορη.

Στην παρούσα εργασία μελετήθηκε το κόστος παραγωγής και η οικονομική βιωσιμότητα, καθώς και το επίπεδο ανταγωνιστικότητας θερμοκηπιακών καλλιεργειών ντομάτας και αγγουριού. Με τυχαία επιλογή επιλέξαμε δώδεκα γεωργικές θερμοκηπιακές εκμεταλλεύσεις στη Κύπρο και με κατ'ιδίαν συναντήσεις με τους αρχηγούς των επιχειρήσεων συλλέξαμε τα στοιχεία που χρειαζόμασταν για την έρευνα.

Αφού έγινε η συλλογή των στοιχείων ακολούθησε εμπειριστατωμένη ανάλυση και έγινε εξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων σχετικά με τα επίπεδα ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας των καλλιεργειών.

2.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ζούμε σε μια εποχή όπου οι γνώσεις και η τεχνολογία αλλάζουν ταχύτατα και αυτό που ήταν σύγχρονο χθες μπορεί να είναι απαξιωμένο σήμερα. Το ίδιο συμβαίνει και με το κλάδο της γεωργίας. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις και επιχειρήσεις για να καταστούν ανταγωνιστικές και οικονομικά βιώσιμες τόσο στην εσωτερική, πολύ δε περισσότερο στη διεθνή αγορά, πρέπει να αναδιοργανωθούν και να εκσυγχρονισθούν. Για το σκοπό αυτό έχουν ανάγκη, εκτός των άλλων, και από ένα απλό σύστημα τήρησης γεωργικών εγγράφων και λογαριασμών με το οποίο οι παραγωγοί να μπορούν να παρακολουθούν την ομαλή λειτουργία των εκμεταλλεύσεών τους η επιχειρήσεών τους και την εξέλιξη της οικονομικότητάς τους. Ειδικότερα για τους νέους γεωργούς, που πρέπει να είναι απαλλαγμένοι από προκαταλήψεις, η ακριβής τήρηση γεωργικών εγγράφων και λογαριασμών αποτελεί ένα είδος πυξίδας στο δύσκολο ταξίδι της γεωργίας του μέλλοντος. Κάτι ανάλογο ισχύει και για τους μελλοντικούς γεωπόνους που αντικείμενο τους θα είναι να καθοδηγήσουν τους νέους γεωργούς στο σαφώς δυσκολότερο περιβάλλον της ανταγωνιστικής γεωργίας. Μια γεωργική εκμετάλλευση πλέον για να είναι βιώσιμη δεν απαιτεί μόνο ειδικές γνώσεις από τους γεωργούς-, αλλά και καλές γνώσεις των αρχών της γεωργικής παραγωγής και πιο πολύ καλές γνώσεις του τρόπου λειτουργίας της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Αναμφίβολα, η γεωργική εκμετάλλευση αποτελεί σήμερα ένα πολύπλοκο οργανικό σύνολο, του οποίου η συστηματική έρευνα και η ανάλυση σε βάθος, επιτυγχάνονται εφόσον με τη λογιστική συγκεντρώνονται λεπτομερή, ακριβή και εξειδικευμένα φυσικά, η τεχνικά και οικονομικά δεδομένα.

Τόσο στην Ελλάδα, όσο και στη Κύπρο ο γεωργικός τομέας χαρακτηρίζεται από ξεπερασμένα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά που συνίστανται στα ακόλουθα:

- Μεγάλος αριθμός μικρών και πολυτεμαχισμένων γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- Χαμηλό ποσοστό αρδευόμενης γεωργικής γης.
- Έλλιπή επαγγελματική εκπαίδευση των κατ' εξοχήν μεγάλης ηλικίας γεωργών.

Αποτέλεσμα της διάρθρωσης αυτής είναι ο βραδύς ρυθμός αγροτικής ανάπτυξης καθώς και τα χαμηλά γεωργικά εισοδήματα που κάνουν την γεωργική εκμετάλλευση μη οικονομικά βιώσιμη.

Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις πρέπει πρώτα να επιδιώκουν την επίτευξη του ικανοποιητικότερου οικονομικότερου αποτελέσματος, με τον ορθολογικό συνδυασμό των βασικών συντελεστών της παραγωγής, δηλαδή του εδάφους, του κεφαλαίου και της εργασίας. Το αποτέλεσμα αυτό μεταφράζεται σε υψηλή καθαρή πρόσοδο για τον γεωργό και ταυτοχρόνως σε προϊόντα υψηλής ποιότητας και αποδεκτού κόστους από τους καταναλωτές. Οι ανωτέρω επιδιώξεις αποτελούν τους βασικούς σκοπούς της διαχείρισης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Οι επενδύσεις του μηχανολογικού εξοπλισμού κάθε εκμετάλλευσης αντιπροσωπεύουν μεγάλο μέρος των συνολικών επενδύσεων. Στις μικρές μάλιστα εκμεταλλεύσεις το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο. Στην κατανομή των δαπανών της εκμετάλλευσης τα μηχανήματα καταλαμβάνουν την πρώτη θέση μεταξύ όλων των συντελεστών παραγωγής. Πολλές μάλιστα από τις δαπάνες αυτές είναι περισσότερο ελαστικές, συγκρινόμενες με εκείνες των άλλων συντελεστών. Η ορθή επομένως διαχείριση θα μπορούσε να τις μειώσει, όσο το επιτρέπουν οι συνθήκες. Είναι επομένως πρωταρχικής σημασίας για τον γεωργό η μείωση του κόστους παραγωγής, κυρίως με την ορθολογική διαχείριση των μηχανημάτων του.

Η οικονομική βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων περνά μέσα από την αποτελεσματική διαχείριση των συνολικών εμπορικών και επιχειρηματικών πράξεων που γίνονται κατά τη διάρκεια λειτουργίας της γεωργικής εκμετάλλευσης. Στην έννοια της διαχείρισης συνυπάρχουν τρία κύρια στοιχεία: α) περιορισμένα μέσα, β) αντικειμενικοί στόχοι που πρέπει να προσεγγισθούν, ή στην καλύτερη περίπτωση να επιτευχθούν και γ) αριθμός εναλλακτικών παραγωγικών διαδικασιών, στις οποίες θα χρησιμοποιηθούν τα περιορισμένα μέσα, στην προσπάθεια να επιτευχθούν αντικειμενικοί στόχοι.

3.ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ο γεωργικός τομέας συνεισφέρει κατά 3,1% στο ΑΕΠ, 6,7% στην απασχόληση και 21,2% στις εξαγωγές. Τα σημαντικότερα Κυπριακά γεωργικά προϊόντα είναι τα τυπικά Μεσογειακά όπως πατάτες (πρώιμες κυρίως), εσπεριδοειδή (πορτοκάλια, λεμόνια, γκρέιπφρουτ κ.α.) και, αμπελουργικά προϊόντα. Τα σημαντικότερα προϊόντα ζωικής παραγωγής είναι το κρέας (βοδινό, χοιρινό, πουλερικών και αιγοπρόβειο) και το γάλα (αγελαδινό και αιγοπρόβειο). Πιο συγκεκριμένα, λαμβάνοντας υπόψη την αξία παραγωγής φαίνεται ότι τα πιο σημαντικά γεωργικά προϊόντα είναι το κριθάρι, οι πατάτες, τα σταφύλια, τα εσπεριδοειδή, τα λαχανικά και οι ελιές και από τα κτηνοτροφικά είναι το γάλα, το χοιρινό κρέας και το κρέας πουλερικών, με το αιγοπρόβειο κρέας να ακολουθεί. Λαμβάνοντας υπόψη τη συμμετοχή τους στις εξαγωγές τα σημαντικότερα γεωργικά προϊόντα είναι τα εσπεριδοειδή, οι πατάτες και τα λαχανικά που αποτελούν το 18,7% του συνόλου των εξαγωγών.

Από τη συνολική έκταση του νησιού (925.100 εκτάρια) περίπου 589.880 εκτάρια ελέγχονται από την Κυπριακή δημοκρατία και από αυτά η γεωργική γη αποτελεί το 24%, τα δάση το 23,7% οι άλλες δασοκαλυμμένες εκτάσεις το 30,3%, η άγρονη και ακαλλιέργητη γη το 9,6% και η οικιστική γη το υπόλοιπο 12,4%. Η συνολική έκταση της γεωργικής γης ήταν 141.700 εκτάρια το 2003 παρουσιάζοντας μείωση κατά περίπου 0,91% σε σχέση με το 1995. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στη μείωση της έκτασης των μόνιμων καλλιεργειών με πιο έντονη τη μείωση στα αμπέλια και τα εσπεριδοειδή. Οι ετήσιες καλλιέργειες αντιπροσωπεύουν το 66,7%, οι μόνιμες το 28%, οι βοσκότοποι το 0,4% και η αγρανάπαυση το 4,9% της γεωργικής γης. Αξίζει να σημειωθεί ότι τέσσερα προϊόντα καλύπτουν το 77,5% της γεωργικής γης, πιο συγκεκριμένα τα σιτηρά με 43,4%, τα κτηνοτροφικά φυτά 15,5%, τα αμπέλια 11% και οι ελιές και χαρουπιές 7,6%. Σημειώνεται επίσης ότι υπάρχουν επιπλέον και 56.500 εκτάρια ακαλλιέργητης και άγρονης γης (εγκαταλελειμμένη γεωργική γη) που αποτελούν το 9,6% της συνολικής έκτασης.

Ο αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων ανέρχεται στις 45.199 (στοιχεία της απογραφής του 2003), το 99% των οποίων είναι ατομικές. Κατά μέσο όρο έχουμε 5 τεμάχια και 35 δεκάρια ανά εκμετάλλευση, ενώ η μέση έκταση ανά τεμάχιο είναι 7 δεκάρια. Το μικρό μέγεθος και ο πολυτεμαχισμός του αγροτικού κλήρου δυσχεραίνουν την ορθή και αποδοτική διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Αυτό δεν αποτελεί τόσο μεγάλο πρόβλημα για τα πιο ανταγωνιστικά προϊόντα της Κύπρου όπως εσπεριδοειδή, πατάτες και λαχανικά. Για τα μικρότερης οικονομικής σημασίας προϊόντα όμως (όπως φυλλοβόλα, αμπέλια, ελιές κ.α.) που κυρίως βρίσκονται στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές αυτό αποτελεί ένα αρκετά σημαντικό πρόβλημα που προστίθεται στα υπόλοιπα που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί αυτών των περιοχών. Οι καλλιέργειες στις περιοχές αυτές πρέπει να διατηρηθούν εξαιτίας της σημαντικής συμβολής τους στη διατήρηση του περιβάλλοντος και του παραδοσιακού τοπίου. Ταυτόχρονα η προγραμματισμένη μείωση των επιδοτήσεων αναμένεται να μειώσει τον αριθμό των γεωργών που ασχολούνται με τις καλλιέργειες αυτές. Από τα 85.000 εκτάρια υπολογίζεται ότι 75.000 θα παραμείνουν στην παραγωγή και αναμένεται να ελευθερωθούν γύρω στα 10.000 εκτάρια. Κατά συνέπεια διαφαίνεται η ανάγκη παρεμβάσεων προς δύο κατευθύνσεις, την αναδιάρθρωση προς μεγαλύτερα τεμάχια και την εξεύρεση εναλλακτικών χρήσεων γης που θα ελευθερωθεί.

Αναφορικά με τις Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών είναι αδιαμφισβήτητος ο ρόλος που μπορούν να διαδραματίσουν στην ενδυνάμωση και αναδόμηση του πρωτογενούς τομέα. Μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην προσαρμογή της παραγωγής και των αποδόσεων των παραγωγών στις απαιτήσεις της αγοράς, στην διευκόλυνση της διάθεσης των προϊόντων στην αγορά, στην εφαρμογή κοινών κανόνων παραγωγής, ιδίως σε θέματα ποιότητας των προϊόντων, προστασίας του περιβάλλοντος, χρησιμοποίηση συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης της παραγωγής και βιολογικής παραγωγής καθώς και στη θέσπιση κοινών κανόνων για τις πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή, με ιδιαίτερη έμφαση στη συγκομιδή και τη διάθεση της. Σήμερα στην Κύπρο υπάρχουν 23 αναγνωρισμένες Ομάδες-Οργανώσεις Παραγωγών σε διάφορες κατηγορίες προϊόντων όπως εσπεριδοειδή, φρούτα και λαχανικά, μπανάνες και ακατέργαστος καπνός, ελαιόλαδο και επιτραπέζιες ελιές, βιολογικό ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά, πατάτες, αγελαδινό γάλα και βόειο κρέας, καθώς και χοίρειο κρέας.

Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία της Γενικής Απογραφής Γεωργίας του 2007 η πλειοψηφία (76,1%) των κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι πάνω από 45 ετών με το 48,5% να είναι πάνω από 55 ετών. Το πρόβλημα της γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού της Κύπρου φαίνεται και από τον δείκτη της ηλικιακής δομής των απασχολούμενων στο γεωργικό τομέα ο οποίος είναι χαμηλότερος από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Για το επίπεδο γεωργικής εκπαίδευσης των κατόχων-διαχειριστών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και το δείκτη της δια βίου εκπαίδευσης

φαίνεται ότι είναι ένα ακόμη σοβαρό πρόβλημα-αδυναμία του γεωργικού μας τομέα είναι και το χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και εκπαίδευσης των απασχολούμενων σε αυτόν. Αυτός ο παράγοντας σε συνδυασμό με τη γήρανση του αγροτικού πληθυσμού, τον μικρό αριθμό ερευνητικών κέντρων, τη μη ύπαρξη εθνικού Πανεπιστημίου που να καλύπτει επαρκώς τον τομέα της γεωργίας και άρα την περιορισμένη επιστημονική έρευνα σε εθνικό επίπεδο αποτελούν τροχοπέδη για καινοτόμες δράσεις με άμεση αρνητική επίδραση και στην ανταγωνιστικότητα του τομέα. Υπάρχει λοιπόν ανάγκη λήψης μέτρων για βελτίωση της ηλικιακής δομής των απασχολούμενων στον ευρύτερο γεωργικό τομέα καθώς και προώθηση της δια βίου εκπαίδευσης στον αγροτικό πληθυσμό. Συγκεκριμένα υπάρχει ανάγκη για εκπαίδευση μεταξύ άλλων και σε θέματα επιχειρηματικότητας, οικονομικής διαχείρισης, διαχείρισης του νερού, καινοτόμων πρακτικών, νέα πρότυπα και υποχρεώσεις, ποιότητα και υγιεινή των τροφίμων και ευημερία των ζώων.

Τόσο η καινοτομία και η Τεχνολογία Πληροφορικής και Επικοινωνιών βρίσκονται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα εκτός από ορισμένες οργανωμένες μονάδες κτηνοτροφίας και σύγχρονες βιομηχανίες τροφίμων, κυρίως σε επίπεδο εταιρειών. Οι ατομικές εκμεταλλεύσεις υστερούν σημαντικά. Κατά συνέπεια υπάρχει δυνατότητα για αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας στους τομείς γεωργίας και βιομηχανίας τροφίμων μέσω της εισαγωγής καινοτόμων μεθόδων παραγωγής και σύγχρονου τεχνολογικού εξοπλισμού και συστημάτων λογισμικής υποστήριξης της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας.

Ο δείκτης της παραγωγικότητας της εργασίας στον αγροτικό τομέα φαίνεται ότι κατατάσσει την Κύπρο στην 16^η θέση σε σχέση με τα 27 κράτη μέλη της Ε.Ε. γεγονός που δείχνει τα σημαντικά περιθώρια βελτίωσης που υπάρχουν. Ο δείκτης αυτός είναι ενδεικτικός της ανταγωνιστικότητας, της ανάγκης για εκσυγχρονισμό, αναδιάρθρωση και στήριξη καινοτόμων δράσεων καθώς και της ανάγκης για βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού του τομέα. Παρόλα αυτά, ενώ η Κυπριακή αγροτική οικονομία δέχεται τις ανταγωνιστικές πιέσεις από τις συνθήκες που δημιουργεί η ενιαία αγορά, οι θετικές επιπτώσεις δεν είναι τόσο ορατές, αφενός λόγω των ειδικών συνθηκών που επικρατούν στην Κυπριακή γεωργία και αφετέρου λόγω της απόστασης από τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, με συνέπεια το ψηλό κόστος μεταφοράς, μειώνοντας έτσι τις δυνατότητες που προσφέρει ο ελεύθερος ανταγωνισμός που ισχύει για τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως δυνατά σημεία θεωρούνται η ύπαρξη επιχειρηματικού τύπου μονάδων ικανοποιητικού μεγέθους σε κάποιους τομείς (π.χ. χοιροτροφία, αγελαδοτροφία) καθώς και οι κλιματολογικές συνθήκες που ευνοούν την παραγωγή πρώιμων μεσογειακών προϊόντων. Στις θετικές προοπτικές του γεωργικού τομέα πρέπει να περιληφθεί και η επίδραση του τουρισμού. Ενώ ο πληθυσμός της Κύπρου κυμαίνεται στους 800.000 κατοίκους, στην εξέταση των προοπτικών κατανάλωσης των αγροτικών προϊόντων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι κατά μέσο όρο 2,4 εκατομμύρια τουρίστες που επισκέπτονται την Κύπρο ετησίως. Η τουριστική βιομηχανία συντελεί σημαντικά στην κατανάλωση μεγάλου μέρους της παραγωγής των φρέσκων κυρίως φρούτων και λαχανικών.

Συνοψίζοντας μπορεί να υποστηριχθεί ότι εντοπίζονται ανάγκες για αναδιάρθρωση του τομέα των σιτηρών, ενδυνάμωση του τομέα ζωοτροφών και περαιτέρω προώθηση της παραγωγής βιολογικών προϊόντων. Επίσης κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση των επενδύσεων σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας σε όλους τους τομείς της γεωργικής παραγωγής.

3.1.Θερμοκηπιακές καλλιέργειες (έκταση, τύποι , καλλιεργούμενα είδη)

Στον τομέα της Λαχανοκομίας συνεχίστηκε η συστηματική παρακολούθηση των θερμοκηπιακών μονάδων σε νησιώτικο επίπεδο και σύμφωνα με στοιχεία της τελευταίας επισκόπησης (2005), η καλλιέργεια λαχανικών σε θερμοκήπια καλύπτει έκταση 315 εκταρίων ενώ με τον τομέα αυτό ασχολούνται 701 οικογένειες. Ο κύριος τύπος θερμοκηπίου που χρησιμοποιείται στην Κύπρο είναι τα ψηλά θερμοκήπια με 2-3 μέτρα υδρορροή (ποταμό) ενώ 126 εκτάρια είναι θερμαινόμενα. Τα κύρια είδη που καλλιεργούνται σε θερμοκήπια είναι πρώιμα λαχανικά όπως ντομάτα (99 εκτάρια), αγγούρι (83 εκτάρια) και φασολάκι (24 δεκάρια).

Κατά το 2005 συνεχίστηκαν οι δραστηριότητες με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας των λαχανικών, κυρίως με την εισαγωγή και προώθηση νέων ειδών η/και βελτιωμένων ποικιλιών και την εφαρμογή νέας τεχνολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στα σχέδια για τη Βιολογική Παραγωγή Γεωργικών Προϊόντων και το πρόγραμμα-πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης

Παραγωγής Φρέσκων Πατατών και Λαχανικών Θερμοκηπίου. Στόχος των πιο πάνω προγραμμάτων-σχεδίων είναι η παραγωγή καλής ποιότητας, ασφαλών και υγιεινών προϊόντων, με πρακτικές φιλικές στο περιβάλλον.

Συνεχίστηκαν με εντατικό ρυθμό οι δραστηριότητες για βελτίωση της ποιότητας, της υγιεινής κατάστασης και της ανταγωνιστικότητας των λαχανικών, πεπονοειδών και της φράουλας με οικονομική σημασία τόσο στην ντόπια αγορά όσο και στην αγορά του εξωτερικού. Συνεχίστηκαν οι δοκιμές για την επιλογή και προώθηση νέων εχθρών και ασθeneιών του εδάφους κλπ., καθώς και οι δοκιμές υποκειμένων καρπουζιάς. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στη βελτίωση και εκσυγχρονισμό των θερμοκηπιακών μονάδων με στόχο τη μείωση του κόστους παραγωγής και βελτίωση της ποιότητάς τους, στην παραγωγή πρώιμων καρπουζιών-πεπονιών τόσο για εξαγωγή όσο και για την εσωτερική αγορά και στην πατατοκαλλιέργεια.

Κατά τη διάρκεια της εμπορικής περιόδου 2005/2006 εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το Μέτρο καταβολής κοινοτικής ενίσχυσης για τη μεταποίηση ντομάτας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2201/96. Από το Μέτρο επωφελήθηκαν 2 αναγνωρισμένες Οργανώσεις και 1 προαναγνωρισμένη Ομάδα Παραγωγών. Συνολικά, οι παραγωγοί μέλη που παρέδωσαν ντομάτα στους εγκεκριμένους μεταποιητές έλαβαν ενίσχυση €5,55 (για 164 τόνους ντομάτας)

3.2.Ενσωμάτωση του γεωργικού εμπορίου της Κύπρου

Από τα πρώτα χρόνια στην ιστορία της Κύπρου το γεωργικό εμπόριο αποτέλεσε βασική δραστηριότητα στην οικονομία του νησιού. Το κλίμα της Κύπρου σε συνδυασμό με την στρατηγική της θέση ανάμεσα σε Ασία, Ευρώπη και Αφρική, έδωσε μεγάλη ώθηση στην ανάπτυξη του γεωργικού εμπορίου. Σήμερα το γεωργικό εμπόριο αποτελεί μια από τις βασικές πηγές εισροής ξένου συναλλάγματος στο νησί μαζί με τον τουρισμό. Λόγω του μεγάλου φάσματος παραγωγής γεωργικών προϊόντων που παράγονται στο νησί, η ζήτηση στην εσωτερική αγορά ικανοποιείται σε πολλούς τομείς. Η ένταξη της Κύπρου στην ευρωπαϊκή κοινότητα αποτελεί αναμφισβήτητα ένα ισχυρό εργαλείο για την ανάπτυξη του κυπριακού εμπορίου. Η ένταξη σε μια πολύ μεγάλη αγορά στην οποία ισχύει το καθεστώς της υποχρεωτικής κοινοτικής προτίμησης (υποχρέωση κάθε μέλους κράτους να προτιμά κοινοτικά

προϊόντα) (N.Moussis 2003) καθώς και κοινοί κανονισμοί και κριτήρια, δίνει στην Κυπριακή γεωργία τεράστιες δυνατότητες διεύρυνσης αλλά και συγχρόνως εμπεριέχει τον κίνδυνο εκτοπισμού κυπριακών γεωργικών προϊόντων από εισαγόμενα ομοειδή κοινοτικής προέλευσης. Από το 2004 και μετά, όπως παρουσιάζεται σε επόμενη ενότητα, οι εισαγωγές έχουν ανοδική τάση, ενώ αντιθέτως η εξαγωγική δραστηριότητα βρίσκεται σε ύφεση. Η ευρωπαϊκή αγορά που συνεχώς διευρύνεται με την ένταξη νέων μελών, αποτελεί μεγάλη προοπτική, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και συνθήκες. Το ζητούμενο αυτό εμπορικό και επιχειρηματικό περιβάλλον πρέπει να αναπτύξει η ίδια η κυπριακή γεωργία για να μπορεί να ανταγωνιστεί με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες τόσο σε επίπεδο τεχνολογίας όσο και σε επίπεδο κόστους παραγωγής. Το ευνοϊκό κλίμα της Κύπρου σε συνδυασμό με το ανάγλυφο τοπίο του υπαίθριου χώρου, δίνει την δυνατότητα παραγωγής μιας μεγάλης ποικιλίας προϊόντων. Η παραγωγή αυτή καλύπτει την κυπριακή αγορά και ζήτηση (γεωργική αυτάρκεια) και σε ορισμένους τομείς πραγματοποιούνται εξαγωγές. Τα κύρια εξαγωγικά προϊόντα της κυπριακής γεωργίας είναι οι πατάτες, τα σταφύλια, τα εσπεριδοειδή και διάφορα άλλα πρώιμα λαχανικά. Κύριος εμπορικός εταίρος είναι η Ε.Ε. Η εμπορική δραστηριότητα του τομέα βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία αλλά το ποσοστό στο σύνολο των εξαγωγών παραμένει σχεδόν σταθερό σε ένα εύρος 3 ποσοστιαίων μονάδων (από 21% μέχρι 18%). Με την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. οι εξαγωγές βρίσκονται σε φθίνουσα πορεία, γεγονός που καταδεικνύει την χαμηλή ανταγωνιστικότητα (κυρίως σε τιμή) των ντόπιων προϊόντων και τον ισχυρό ανταγωνισμό που υφίστανται τα κυπριακά γεωργικά προϊόντα στις χώρες εξαγωγής. Το υψηλό κόστος παραγωγής που οφείλεται στην αύξηση των τιμών των χρησιμοποιούμενων εισροών στην γεωργική δραστηριότητα, στο υψηλό ευκαιριακό κόστος των συντελεστών παραγωγής λόγω ανταγωνισμού της γεωργίας με τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας και το ψηλό κόστος εργασίας, μείωσαν δραματικά την ανταγωνιστικότητα των κυπριακών προϊόντων και έδωσαν την δυνατότητα στα εισαγόμενα προϊόντα να κάνουν δυναμική εμφάνιση στην ντόπια αγορά. Συγχρόνως μειώθηκε η ζήτηση των κυπριακών προϊόντων στην ευρωπαϊκή αγορά, που είναι και ο κύριος εισαγωγέας των προϊόντων αυτών, γιατί έχουν να ανταγωνιστούν πλέον προϊόντα χαμηλού κόστους παραγωγής και υψηλής τεχνολογίας, που παράγονται σε έναν ενιαίο οικονομικό χώρο, όπως είναι η αγορά της ΕΕ. Συμβολή στην μειωμένη ανταγωνιστικότητα έχει επίσης το παραδοσιακό καθεστώς καλλιέργειας που ίσχυε μέχρι σήμερα με χαμηλή παραγωγικότητα καθώς και ο μικρός σε έκταση γεωργικός

κλήρος, που αποτελεί περιοριστικό παράγοντα, τόσο στην εισαγωγή προηγμένου τεχνολογικού εξοπλισμού στην εκμετάλλευση, όσο και στην επίτευξη οικονομικών κλίμακας. Αξιοσημείωτη είναι η συμβολή του γεωργικού τομέα στις συνολικές εξαγωγές της Κύπρου. Το ποσοστό συμβολής του στις συνολικές εξαγωγές το 1960 ανέρχόταν σε 28% ενώ το 2005 σε 16,5% (γεωργικές στατιστικές 2003-04), παρόλη την προαναφερθείσα ανάπτυξη των υπολοίπων τομέων της κυπριακής οικονομίας και την συνεχή μείωση των εξαγόμενων γεωργικών προϊόντων. Εάν δε, συγκριθεί με το αντίστοιχο ποσοστό της Ε.Ε. -27 που ανέρχεται σε μόλις 4,9% (Eurostat, 2006) τότε αναδεικνύεται η στρατηγική σημασία του τομέα στη διαμόρφωση του τελικού παραγόμενου πλούτου, καθώς και στην συνεισφορά του όσον αφορά στην εισαγωγή ξένου συναλλάγματος στο νησί από εξαγωγές εκτός ευρωζώνης.

Οι κυριότεροι εμπορικοί εταίροι της Κύπρου όσον αφορά τις εξαγωγές είναι οι χώρες της Ε.Ε. Τα επιμέρους ποσοστά των γεωργικών προϊόντων που εξάγονται στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι τα παρακάτω: Ποσοστό 60% περίπου των μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων εξάγονται σε χώρες της Ε.Ε., 10% σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, και 30% περίπου σε χώρες εκτός Ευρώπης. Όσον αφορά τις εισαγωγές γεωργικών προϊόντων, ποσοστό σχεδόν 28% εισάγεται από χώρες της Ε.Ε., 30% περίπου από άλλες ευρωπαϊκές και 40% από χώρες εκτός Ευρώπης. Όσον αφορά τέλος τις εισαγωγές μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων, ποσοστό 72% εισάγεται από χώρες της Ε.Ε., 7% από άλλες ευρωπαϊκές χώρες και 21% περίπου από άλλες χώρες εκτός Ευρώπης.

3.3.Καθεστώς στήριξης επενδύσεων στο χώρο (Νομοθεσία-ΚΟΑΠ-Υπηρεσίες και φορείς της αγροτικής ανάπτυξης της Κύπρου)

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) ιδρύθηκε με βάση τον Κανονισμό 1258/99 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την χρηματοδότηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας της Κύπρου για την ένταξή της στην Ε.Ε., ψηφίστηκε στις 27 Ιουνίου 2003 από την βουλή των Αντιπροσώπων ο νόμος 64(Ι)/2003 με τίτλο «Ο Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων συναφών θεμάτων». Κύριο αντικείμενο του ΚΟΑΠ αποτελεί η εκταμίευση και η διανομή στους δικαιούχους των κονδυλίων που δικαιούται η Κύπρος μετά την ένταξή της στην Ε.Ε. Επιπρόσθετα στην αρμοδιότητα

του ΚΟΑΠ ανήκει η διαχείριση όλων των άλλων ενισχύσεων που θα καταβάλλονται από εθνικούς πόρους για τη στήριξη της γεωργίας και του ύπαιθρου χώρου γενικότερα. Το σχέδιο αυτό αποτελείται από τρία υποσχέδια επιδότησης. Το σχέδιο Ενιαίας Εκταρικής Επιδότησης, το οποίο χρηματοδοτείται αποκλειστικά από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), το εθνικό σχέδιο άμεσων συμπληρωματικών ενισχύσεων και το σχέδιο κρατικών ενισχύσεων τα οποία χρηματοδοτούνται από κεφάλαια του κρατικού προϋπολογισμού της Κύπρου. Ο πίνακας 1.1 δείχνει τα ποσοστά που έχουν απορροφηθεί από τους παραγωγούς σαν εκταρικές επιδοτήσεις, για το ΣΑΑ και τις Κοινές Οργανώσεις Αγοράς από το 2004 μέχρι και σήμερα, καθώς και από τους Εθνικούς και Κοινοτικούς Πόρους. Πιο συγκεκριμένα, έχουν απορροφηθεί 24,8 εκατ. Λίρες για τις Κοινές Οργανώσεις Αγοράς στην Κύπρο, από τα οποία το 97% προέρχονται από Κοινοτικούς Πόρους ενώ το υπόλοιπο από Εθνικούς Πόρους, 118,1 εκατ. Λίρες έχουν δοθεί στους Κύπριους παραγωγούς ως άμεσες ενισχύσεις υπό μορφή εκταρικών επιδοτήσεων. Οι ενισχύσεις αυτές προέρχονται κυρίως από Εθνικούς Πόρους (81,5%) ενώ η συμβολή της κοινότητας ανέρχεται στο 18,5%. Όσον αφορά τα μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης, του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης, η Εθνική και Κοινοτική ενίσχυση ανέρχεται στα ίδια επίπεδα (από 50% περίπου στο σύνολο) ενώ το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανέρχεται σε 52,8 εκατομμύρια λίρες. Συνολικά έχουν απορροφηθεί 195,7 εκατομμύρια λίρες μέχρι σήμερα, ποσό αρκετά αξιόλογο και σημαντικό για την Κυπριακή γεωργία. Είναι σημαντικό να κατανοηθεί από όλους τους φορείς ανάπτυξης της Γεωργίας αλλά και από τους ίδιους τους παραγωγούς ότι οι ενισχύσεις αυτές δεν δίδονται αποκλειστικά ως στήριξη του γεωργικού εισοδήματος αλλά κυρίως για την υλοποίηση των στόχων της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής που μακροχρόνια θα επιφέρει όχι μόνο αύξηση του γεωργικού εισοδήματος αλλά και διαρθρωτικές αλλαγές που θα στηρίξουν την ευρωπαϊκή γεωργία στο παγκόσμιο σκηνικό. Η ανάπτυξη των πλεονεκτημάτων (συγκριτικών, τεχνολογικών κ.α.) μέσα από την στήριξη των παραγωγών είναι πολύ σημαντική για την μετέπειτα πορεία του τομέα. Η ενδυνάμωση του γεωργικού ιστού της Κύπρου θα πρέπει λοιπόν να καταστεί δυνατή μέσα στα επόμενα χρόνια για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας του ως τομέας, ώστε να μπορεί να καταστεί όσο το δυνατό περισσότερο αυτοδύναμη σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, χωρίς την στήριξη των επιδοτήσεων. Θα πρέπει να θέσει στέρεες βάσεις και να εκμεταλλευτεί τις ευρωπαϊκές ενισχύσεις προς εκείνη την κατεύθυνση που θα την βοηθήσουν να αναπτύξει ανταγωνιστικές ικανότητες.

Η ενσωμάτωση όλων των μέτρων γεωργικής πολιτικής σε ένα μόνο σχέδιο, το ΣΑΑ αποτέλεσε ορόσημο και έδωσε νέα πνοή στην Γεωργική Πολιτική που εφαρμόζεται. Όλα τα χρηματικά ποσά που προορίζονται για την αγροτική ανάπτυξη και τον αγροτικό προγραμματισμό μέσα από τις πρόνοιες της ΚΑΠ, υλοποιούνται μέσα από το ΣΑΑ, που συγχρηματοδοτείται από την Ε.Ε. Στο σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης συμπεριλαμβάνονται μέτρα για την βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, τη διατήρηση και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και την ενδυνάμωση του κοινωνικοοικονομικού ιστού στις αγροτικές περιοχές. Το ΣΑΑ αποτελεί το πρώτο ολοκληρωμένο έγγραφο αγροτικής ανάπτυξης που συγκεντρώνει διαρθρωτικά και ενισχυτικά μέτρα που στοχεύουν σε μια ολοκληρωμένη αγροτική ανάπτυξη. Η προσέγγιση αυτή αναφέρεται στην διαδικασία ανάπτυξης όχι μόνο από οικονομικής πλευράς αλλά λαμβάνει υπόψη κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς παραμέτρους κατά την διαδικασία αυτή, με τελικό στόχο την βελτίωση του επιπέδου της κοινωνικής ευημερίας.

Πίνακας 1.1 Εθνικές και Κοινοτικές Ενισχύσεις που απορροφήθηκαν

ΚΟΙΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ			
Ποσοστά:	96.79%	3.21%	
ΑΜΕΣΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ			
Ποσοστά:	18.44%	81.56%	
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ			
Ποσοστά:	48.82%	51.18%	100%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ:	71,557,085.40	124,163,964.28	195,721,049.68

Πηγή: ΚΟΑΠ 2007

3.4.Στρατηγικοί στόχοι

Το σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης, αντανακλά την στρατηγική της Κύπρου, για την Αγροτική Ανάπτυξη. Οι στρατηγικοί στόχοι του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης, όσον αφορά την περαιτέρω ανάπτυξη του γεωργικού τομέα, είναι:

-Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, και η βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων καθώς και η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων της Αγροτικής Οικονομίας στην Κύπρο.

-Η μετατροπή και ο επαναπροσανατολισμός του δυναμικού της αγροτικής παραγωγής, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και η ποιοτική βελτίωση των προϊόντων.

-Η προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης και πληροφόρησης του αγροτικού πληθυσμού.

-Η αύξηση της ελκυστικότητας του τομέα σε νέους που αναζητούν εργασία, η προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού από τους άλλους τομείς της οικονομίας και η δημιουργία ενός φάσματος εξωγεωργικών δραστηριοτήτων που θα συμβάλλουν στην αύξηση του εισοδήματος στις αγροτικές περιοχές.

-Η προστασία και διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος και η αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων της Κύπρου. (www.pio.gov.cy)

Οι στόχοι αυτοί θα συντελέσουν εκτός από τον σεβασμό στον καταναλωτή και το περιβάλλον, στην ανάπτυξη του γεωργικού εισοδήματος που βρίσκεται στο χαμηλότερο σκαλοπάτι της Ε.Ε. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Agrifood Research of Finland (<http://www.mtt.fi/eufadn>), που είναι εμπειριστατωμένη με στοιχεία του προγράμματος FADN (Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης), η Κύπρος βρίσκεται τελευταία στην κατάταξη με βάση το Γεωργικό Εισόδημα, με μόλις 2984€ μέσο όρο ανά εκμετάλλευση ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος της Ε.Ε. των 25 ανέρχεται σε 18029 €.

3.5.Προοπτικές της κυπριακής γεωργίας

Είναι γεγονός πως με την ένταξη της χώρας στην ΕΕ δημιουργήθηκαν αρκετά προβλήματα στον αγροτικό τομέα. Μετά από έξι χρόνια έχει, αποκτηθεί αρκετή και σημαντική εμπειρία στον τρόπο αξιοποίησης των στόχων της ΚΑΠ. Μέσα από τα

εθνικά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, όπως αυτά διαμορφώνονται στα πλαίσια της ΚΑΠ, προωθείται μια ισόρροπη και ολοκληρωμένη αγροτική ανάπτυξη. Ο εκσυγχρονισμός των συνθηκών παραγωγής και η ποιοτική βελτίωση των προϊόντων αποτελούν σημαντικούς παράγοντες αύξησης της ανταγωνιστικότητάς τους. Κατανοώντας σωστά τις απαιτητικές συνθήκες προσαρμογής όπως διαμορφώνονται στον Ευρωπαϊκό χώρο και στοχεύοντας πάντοτε στη δημιουργία ενός βιώσιμου και ανταγωνιστικού τομέα, δημιουργούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις για τη βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της Κύπρου.

4. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Η Γεωργική Λογιστική είναι κλάδος της Γεωργικής Οικονομίας, που ασχολείται με τη μελέτη και εφαρμογή των αρχών και μεθόδων που προσδιορίζουν την αξία των περιουσιακών στοιχείων της γεωργικής επιχείρησης. Η γεωργική λογιστική χρησιμοποιείται ακόμη και στην παρακολούθηση των οικονομικών αποτελεσμάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Αυτές οι αρχές και μέθοδοι προέκυψαν όχι μόνο από επιστημονική έρευνα, αλλά και από την εμπειρία εκτίμησης των διαφόρων περιουσιακών στοιχείων. Στο παρελθόν για να υπολογίσει ο εκτιμητής την αξία των περιουσιακών στοιχείων μιας γεωργικής εκμετάλλευσης στηριζόταν μόνο στην εμπειρία του, δηλαδή αποκλειστικά σε υποκειμενικά κριτήρια με αποτέλεσμα να είναι η εκτίμηση πηγή σφαλμάτων. Όμως σήμερα με τη γνώση αρχών και μεθόδων, τα οποία αναφέρονται σε επιστημονικές γνώσεις που αφορούν π.χ. το έδαφος, τα ζώα, τα φυτά, κ.τ.λ. είναι δυνατός όχι μόνο ο προσδιορισμός της κεφαλαιακής σύνθεσης της εκμετάλλευσης αλλά και ο υπολογισμός του οικονομικού αποτελέσματος της, όπως καθαρή πρόσοδος, κέρδος, γεωργικό εισόδημα κ.τ.λ. (Χατζηιωαννίδου-Σταυρίδου Αντιόπη:2007)

Η εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζει δυσκολίες, διότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές ως προς τη χρήση τους, την ηλικία, κλπ., και γι' αυτό ο υπολογισμός της προσεγγίζει την πλησιέστερη δυνατή πραγματική αξία. Οι δυσκολίες που συνήθως προκύπτουν είναι:

Σε περιόδους έντονων ρυθμών πληθωρισμού που συνέπεια είναι οι συνεχείς μεταβολές της αγοραστικής αξίας του χρήματος και των επιτοκίων να παρατηρούνται διαφορές στον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ εκτιμητών.

Ο εκτιμητής, όχι μόνο πρέπει απαραίτητα να λάβει υπόψη το σκοπό για τον οποίο γίνεται η εκτίμηση, αλλά να γίνει σωστή επιλογή της μεθόδου υπολογισμού, για κάθε κατηγορία περιουσιακού στοιχείου.

Ο κάθε εκτιμητής πρέπει να αποφεύγει υποκειμενικά κριτήρια που οδηγούν σε λάθος αποτελέσματα και φυσικά σε δυσαρέσκεια των ενδιαφερομένων. Η αλήθεια είναι, ότι ακόμη και σήμερα ο εκτιμητής αν και στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, παρατηρούνται περιπτώσεις όπου τα υποκειμενικά εξακολουθούν να επηρεάζουν τη κρίση του.

Τέλος, όταν γίνεται ακριβής υπολογισμός της προσόδου ενός περιουσιακού στοιχείου που εκτιμάται και η εκτίμηση της αξίας του γίνεται με τη μέθοδο της κεφαλαιοποίησης της προσόδου.(Κιτσοπανίδη Ι. Γεωργίου 1993)

Η δυσκολία αυτή προκύπτει από την αδυναμία ακριβούς υπολογισμού του κέρδους που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο, επειδή το κέρδος αυτό προέρχεται από το συνδυασμό των συντελεστών παραγωγής (έδαφος-εργασία-κεφάλαιο).

Οι κυριότεροι λόγοι για τους οποίους εφαρμόζεται η εκτιμητική στη γεωργία είναι, όταν πρόκειται :

α) Να γίνει αγοραπωλησία διαφόρων περιουσιακών στοιχείων ή και ολόκληρης εκμετάλλευσης.

β) Να ασφαλισθεί έναντι ζημιών ένα περιουσιακό στοιχείο ή να αποζημιωθεί ζημιά, που προήλθε από φυσικές αιτίες ή ακόμη από υπαιτιότητα του ανθρώπου. (Θεομηνίες, χαλαζοπτώσεις).

γ) Να γίνει αναδασμός, ή συγκέντρωση αγροτεμαχίων διαφορετικής αξίας.

δ) Να γίνει απαλλοτρίωση.

ε) Να γίνει τεχνικοοικονομική μελέτη μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, και κυρίως κατά την απογραφή.

στ) Να γίνει δανειοδότηση γεωργικής εκμετάλλευσης με βάση την αξία των περιουσιακών της στοιχείων.

ζ) Να ορισθεί φορολογία εισοδημάτων γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

η) Να ορισθεί φορολογία ακίνητης περιουσίας

θ) Κληρονομικών διαφορών κ.τ.λ.

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι ο κύριος σκοπός της εκτιμητικής είναι ο προσδιορισμός της πραγματικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων μιας γεωργικής εκμετάλλευσης ή και ολόκληρων γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

4.1.Αρχές της Γεωργικής Εκτιμητικής

Για να διαμορφώσει την πραγματική αξία των διαφόρων περιουσιακών στοιχείων η γεωργική εκτιμητική βασίζεται σε ορισμένες αρχές που είναι :

α) η οικονομική διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου, που όσο μεγαλύτερη είναι, τόσο η αξία του είναι μεγαλύτερη, διότι δίνουν για μεγάλο χρονικό

διάστημα προσόδους και φυσικά αυτό δεν συνδέεται αναγκαστικά με την αρχική τιμή αγοράς του ή με το αρχικό κόστος κατασκευής, παραγωγής, ή εγκατάστασης.

β) η παραγωγική ικανότητα του περιουσιακού στοιχείου. Πράγματι, όσο υψηλότερες αποδόσεις έχει ένα περιουσιακό στοιχείο, τόσο κατά την εκτίμηση αποκτά μεγαλύτερη αξία.

γ) οι τιμές που διαμορφώνονται στην αγορά κάτω από κανονικές συνθήκες για τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία, αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της πραγματικής τους αξίας

δ) η απόσβεση αποτελεί βασικό μέσο στην εκτίμηση, διότι, όπως αναφέρθηκε, μειώνει την αρχική αξία του περιουσιακού στοιχείου και τέλος

ε) λαμβάνεται υπ' όψη ο σκοπός για τον οποίο γίνεται η εκτίμηση. Αυτό σημαίνει ότι αποδίδεται διαφορετική αξία, στο ίδιο περιουσιακό στοιχείο, ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο εκτιμάται. Δηλαδή, η αγοραία αξία, είναι η πραγματική αξία του περιουσιακού στοιχείου, ενώ διαφορετική αξία δίνεται για λόγους αποζημίωσης ή δανεισμού(Χατζηιωαννίδου-Σταυρίδου Αντιόπη:2007).

5.ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της εργασίας αυτής ήταν η έρευνα για το επίπεδο οικονομική βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητας όσον αφορά στην καλλιέργεια ντομάτας και αγγουριού που παράγονται σε θερμοκηπίο στη Κύπρο. Διενεργήθηκε έρευνα πεδίου που αφορούσε στη συλλογή πληροφοριών από δώδεκα γεωργικές εκμεταλλεύσεις δηλ. δώδεκα παραγωγούς με κύρια παραγωγή ντομάτας και αγγουριού. Η συλλογή των στοιχείων έγινε με τη μορφή ερωτηματολογίου όπου ο παραγωγός απαντούσε σε συγκεκριμένα θέματα που αφορούσαν στην γεωργική του εκμετάλλευση (π.χ. σταθερές δαπάνες, μεταβλητές δαπάνες κ.α.). Στη συνέχεια, τα στοιχεία που συλλέχτηκαν, μετά από επεξεργασία, ανέδειξαν το επίπεδο οικονομικής βιωσιμότητας της κάθε γεωργικής εκμετάλλευσης.

Η ανάλυση των στοιχείων της έρευνας βασίστηκε στην επιστήμη της γεωργικής εκτιμητικής που είναι ο κλάδος της γεωπονικής επιστήμης, που ασχολείται με τη συστηματική κατάταξη και αξιολόγηση των ιδιοτήτων και φυσικών χαρακτηριστικών των περιουσιακών στοιχείων της γεωργική εκμετάλλευσης, καθώς και με τον όσο το δυνατόν ακριβέστερο υπολογισμό της πραγματικής αξίας αυτών, αναφερόμενης σε ορισμένη χρονική στιγμή. Επίσης η έρευνα ασχολήθηκε στενά τόσο με την απογραφή, όσο και με την απόσβεση των περιουσιακών στοιχείων των δώδεκα γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Η μεν απογραφή στην έρευνα ασχολήθηκε με τη συστηματική κατάταξη καταγραφή και εύρεση της αξίας αυτών, η δε απόσβεση αποτέλεσε βασική προϋπόθεση υπολογισμού της αξίας τους στην χρονική στιγμή που διεξήχθη η έρευνα.

Ακολούθως, αφού συλλέχτηκαν και αναλύθηκαν τα στοιχεία των παραγωγών, εξήχθησαν συμπεράσματα που μπορούν να αναδείξουν τρόπους βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων αυτών και να βοηθήσουν τους παραγωγούς να μειώσουν το κόστος παραγωγής και να αυξήσουν την παραγωγικότητα των εκμεταλλεύσεών τους.

5.1.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Για τη συλλογή των στοιχείων της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το πιο κάτω ερωτηματολόγιο(παραθέτετε αυτούσιο όπως χρησιμοποιήθηκε).

5.2.ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ:

Μέρος Α: Εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων κατά κατηγορίες

1. Έκταση χωραφιού (σε στρ. η τετραγωνικά μέτρα)
2. Αξία χωραφιού (ιδιόκτητο –σημερινή αξία)
3. Γεωργικά κτίσματα και κατασκευές
 - Κτιριακά (τετρ. μέτρα, κόστος)
 - Αποθήκες (οικίσκος γεώτρησης, κ.α., κόστος)
 - Θερμοκήπια (τύπος, είδος, τετρ. μέτρα, κόστος)
 - Κτιριακά μεταποίησης-τυποποίησης-εμπορίας παραγωγής
 - Κτιριακά περιβαλλοντικών επενδύσεων
4. Μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός
 - Αυτοκινούμενα γεωργικά μηχανήματα(τύπος τρακτέρ, ίπποι τρακτέρ, αξία αγοράς τρακτέρ(περίπου πόσα το αγόρασε), χρονολογία αγοράς)
 - Παρελκόμενα γεωργικού ελκυστήρα(π.χ άροτρο, δισκοσβάρνες κ.α. Αξία αγοράς και χρονολογία
 - Θερμοκηπίων (συστήματα θέρμανσης , συστήματα ύγρανσης, συστήματα δροσισμού κ.α. Κόστος εγκατάστασης και πότε.
 - Αρδευτικών συστημάτων και Γεωτρήσεων(Αντλία-ίππους και πώς λειτουργεί και αξία αγοράς)
 - Περιβαλλοντικών επενδύσεων (Στάγδην άρδευση)

- Λοιπά

5. Έγχειρες Βελτιώσεις (Γεώτρηση-μέτρα βάθους και κόστος)

Μέρος Β: Μεταβλητές δαπάνες

1. Ετήσιο μίσθωμα χωραφίου
2. Ενοικίαση ξένου μηχανολογικού εξοπλισμού(είδος, πόσες ώρες και κόστος)
3. Υπάλληλοι που εργάζονται (πόσοι, ώρες, αμοιβή)
4. Ανάγκες σε φυτοφάρμακα και λιπάσματα(περίπου πόσα το χρόνο)

Μέρος Γ: Συνολική παραγωγή

1. Κιλά ανά στρέμμα
2. Αξία πώλησης το κιλό

Το ερωτηματολόγιο ήταν χωρισμένο σε τρία μέρη. Στο πρώτο μέρος ζητείτο από τους παραγωγούς να γίνει μια εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων κατά κατηγορίες. Αυτά αποτελούσαν τις σταθερές δαπάνες του παραγωγού.

Στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου ζητούνταν οι μεταβλητές δαπάνες της εκμετάλλευσης.

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου ζητούνταν από τον παραγωγό να καταγράψει τη συνολική του παραγωγή σε κιλά από τα αγγούρια και τις ντομάτες που παράγει περίπου σε ένα χρόνο, καθώς και τη μέση τιμή πώλησης των προϊόντων αυτών στην αγορά.

5.3.Προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια συλλογής των στοιχείων

Ιδιαίτερα προβλήματα δεν υπήρξαν από τους περισσότερους παραγωγούς που συμμετείχαν στην έρευνα. Κάποια καχυποψία υπήρχε από μεμονωμένους παραγωγούς για την συλλογή των στοιχείων καθώς νόμιζαν ότι η έρευνα εκτελούνταν για λογαριασμό κάποιας υπηρεσίας του δημοσίου. Όταν δίνονταν οι απαραίτητες εξηγήσεις, οι παραγωγοί παρείχαν τα στοιχεία που τους ζητούνταν .

6.ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

6.1.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 1

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (1ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ	45	545	24500	40	2005	612,5
ΑΠΟΘΗΚΕΣ	150	257	38500	40	2005	962,5
ΘΕΡΜΟΚΗ ΠΙΑ	8500	7	59500	40	2006	3966,5
ΚΤ.ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	70	450	31500	40	2006	787,5
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ	18hp	9500		12	2006	792
ΑΡΟΤΡΟ		1000		12	2006	83
ΨΕΚΑΣΤΙΚΟ		500		12	2006	50
ΔΥΝ.ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑΣ		2000		10	2006	200
ΣΥΣΤ.ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ		10000		10	2006	1000
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						

ΣΤΑΓΔΗΝ		1610Ε/ΣΤΡ	13685	12	2006	1140
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Η 0,25%
9595			96			24

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	2140	Μ.ω=203
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	33000	Α.ω=6400
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ- ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	5000	
ΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ-ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	830	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	50000

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ

ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΤΙΜΗΣ ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	54000ΚG	1,1	59400
ΑΓΓΟΥΡΙ	80000ΚG	0,6	48000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			107400

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	57400
ΜΑΕ	3,65
ΟΓΕ/ΜΑΕ	15730

6.1.2.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 1

Τα αποτελέσματα της πρώτης γεωργικής εκμετάλλευσης κρίνονται ικανοποιητικά αφού ο παραγωγός έχει καθαρό κέρδος πάνω από 15000 € που είναι το όριο για να είναι μια εκμετάλλευση οικονομικά βιώσιμη. Η εκμετάλλευση είναι μια καινούρια οργανωμένη επιχείρηση που πληροί σχεδόν όλα τα κριτήρια. Υπάρχουν τα απαραίτητα κτιριακά τα οποία απαιτεί η γεωργική εκμετάλλευση και ο εξοπλισμός του θερμοκηπίου κρίνεται πολύ ικανοποιητικός. Τα προϊόντα της εκμετάλλευσης είναι πολύ καλά και ο παραγωγός έχει μέσο όρο τιμής πώλησης πάρα πολύ καλό για τον ίδιο.

Ο παραγωγός πρέπει οπωσδήποτε να μειώσει τις απαιτήσεις του σε φυτοφάρμακα. Αυτό μπορεί να το πετύχει εφαρμόζοντας ένα σύστημα ολοκληρωμένης αντιμετώπισης.

6.2.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 2

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (2ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ	60	409	24500	40	1998	612,5
ΑΠΟΘΗΚΕΣ	350	130	45500	40	2002	1138
ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ	5508	10	56000	40	1998	1400
ΟΙΚΙΣΚΟΣ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ	6	642	3850	40	1998	96

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΕΛΚΥΣΤΗΡ ΑΣ	18hp		10500	12	1998	875
ΑΡΟΤΡΟ			1000	12	2000	83
ΕΠΙΔ.ΘΕΡΜ ΑΝΣΗ			16000	10	2005	1600
ΣΥΣΤ.ΟΜΙΧ ΛΗΣ			14000	10	2005	1400
ΑΝΤΛΙΑ	11hp	250	2750	12	1998	92
ΓΕΩΤΡΗΣΗ	220m	9,5	2100	25	1998	84
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
ΣΤΑΓΔΗΝ		1272Ε/ΣΤΡ	7000	12	2000	583
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣ Η 0,25%
7963			80			20

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	1754	Μ.ω=203
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	30000	Α.ω=6400
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ- ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	2500	
ΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ-ΠΙΕΤΡΕΛΑΙΟ	550	
ΑΝΤΛΙΑ-ΠΙΕΤΡΕΛΑΙΟ	130	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	43000

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ

ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο	ΤΙΜΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
--------	------	-----	-------	---------------

		ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	
ΤΟΜΑΤΑ	50000KG	1	50000
ΑΓΓΟΥΡΙ	75000KG	0,6	45000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			95000

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	52000
ΜΑΕ	2,35
ΟΓΕ/ΜΑΕ	22127

6.2.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 2

Η δεύτερη γεωργική εκμετάλλευση ήταν άρτια οργανωμένη. Το ολικό γεωργικό εισόδημα δια την μέγιστη ανθρώπινη εργασία (ΟΓΕ/ΜΑΕ) σε αυτή την εκμετάλλευση είναι πάρα πολύ ικανοποιητικό αφού ξεπερνά τις 22000 €. Όπως και στην προηγούμενη εκμετάλλευση υπάρχουν τα απαραίτητα κτιριακά τα οποία απαιτεί η γεωργική εκμετάλλευση και ο εξοπλισμός του θερμοκηπίου κρίνεται πολύ ικανοποιητικός. Στα θερμοκήπια υπάρχουν τόσο συστήματα θέρμανσης όσο και αερισμού. Η παραγωγή είναι πάρα πολύ ικανοποιητική.

6.3.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 3

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (3ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ Σ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ	50	280	14000	40	1995	350
ΑΠΟΘΗΚΕΣ	190	221	42000	40	1997	1050
ΘΕΡΜΟΚΗ ΠΙΑ	16000	6,6	105000	40	1999	2625
ΚΤ.ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	115	183	21000	40	1999	525

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΕΛΚΥΣΤΗΡ ΑΣ	18hp		12500	12	2001	1041
ΑΡΟΤΡΟ			1500	12	2001	125
ΦΡΕΖΑ			2000	12	2001	167
ΑΕΡΟΘΕΡΜ Α			8500	10	2002	850
ΔΡΟΣΙΣΜΟ Σ ΜΕ ΕΞΑΕΡΙΣΤΗ ΡΑ Κ ΝΕΡΟ			11000	10	2002	1100
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
ΣΤΑΓΔΗΝ		1400Ε/ΣΤΡ	22400	12	2001	1867
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣ Η 0,25%
9700			97			24

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	4158	Μ.ω=395
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	36000	Α.ω=12397
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ- ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	5000	
ΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ-ΠΙΕΤΡΕΛΑΙΟ	1110	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
--	---------------

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	56080
-------------------	-------

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			
ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΤΙΜΗΣ ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	110000KG	0,9	99000
ΑΓΓΟΥΡΙ	160000KG	0,6	96000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			195000

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	138920
ΜΑΕ	7
ΟΓΕ/ΜΑΕ	19845

6.3.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 3

Τα αποτελέσματα της τρίτης γεωργικής εκμετάλλευσης είναι και αυτά ικανοποιητικά αφού ο παραγωγός έχει καθαρό κέρδος πολύ πιο πάνω από τις 15000 ευρώ που είναι το όριο αφού τα συνολικά καθαρά του κέρδη ανέρχονται στις 19845 €. Οι θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις είναι πάνω από δέκα χρόνων που διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα για θέρμανση και ψύξη. Τα προϊόντα της εκμετάλλευσης είναι πολύ καλά και ο παραγωγός έχει μέσο όρο τιμής πώλησης πάρα πολύ καλό για τον ίδιο.

Και σε αυτή τη εκμετάλλευση ο παραγωγός πρέπει οπωσδήποτε να μειώσει τις απαιτήσεις του σε φυτοφάρμακα.

6.4.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 4

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (4ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗ Σ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗ Σ
ΓΡΑΦΕΙΑ	65	431	28000	40	1999	700

ΑΠΟΘΗΚΕ Σ	250	280	70000	40	1999	1750
ΘΕΡΜΟΚΗ ΠΙΑ	10000	4,55	45500	40	2004	1138
ΚΤΙΡΙΑΚΑ ΜΕΤΑΠΟΙΗ ΣΗΣ	125	364	45500	40	2006	1138
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΕΛΚΥΣΤΗΡ ΑΣ	15hp		6500	12	2002	542
ΕΛΚΥΣΤΗΡ ΑΣ	18hp		8500	12	2004	708
ΑΡΟΤΡΟ			1000	15	2002	67
ΦΡΕΖΑ			2000	8	2002	250
ΨΕΚΑΣΤΙΚ Ο			500	10	2002	50
ΚΑΤΑΣΤΡΟ ΦΕΑΣ			1500	10	2002	150
ΑΕΡΟΘΕΡΜ Α			8500	10	2004	850
ΠΑΝΕΛ ΔΡΟΣΙΣΜΟ Υ			7500	10	2004	750
ΑΝΤΛΙΑ	15hp	170	2555	12	1998	97
ΓΕΩΤΡΗΣΗ	250m	9,5	2450	25	1998	98
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
ΣΤΑΓΔΗΝ		950Ε/ΣΤΡ	9500	12	2002	792
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Η 0,25%
8287			83			21

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
--------------------------	--------------	------

ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	2520	Μ.ω=240
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	28000	Α.ω=7525
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ-ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	3500	
ΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ-ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	800	
ΑΝΤΛΙΑ-ΡΕΥΜΑ	200	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	35000

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			
ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΤΙΜΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	60000KG	1	60000
ΑΓΓΟΥΡΙ	85000KG	0,6	51000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			111000

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	76000
ΜΑΕ	4,3
ΟΓΕ/ΜΑΕ	17675

6.4.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 4

Τα αποτελέσματα της τέταρτης γεωργικής εκμετάλλευσης είναι και αυτά ικανοποιητικά αφού ο παραγωγός έχει καθαρό κέρδος πολύ πιο πάνω από τις 15.000 € που είναι το όριο αφού τα συνολικά καθαρά του κέρδη ανέρχονται στις 17.675 €. Οι θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις είναι σύγχρονες και σχεδόν καινούριες. Τα απαραίτητα μέσα για θέρμανση και ψύξη υπάρχουν και είναι σε άριστη κατάσταση. Τα προϊόντα της εκμετάλλευσης είναι πολύ καλά και ο παραγωγός έχει μέσο όρο τιμής πώλησης πάρα πολύ καλό. Σε αυτή τη εκμετάλλευση ο παραγωγός πρέπει οπωσδήποτε να μειώσει τις απαιτήσεις του σε φυτοφάρμακα γιατί είναι πάρα πολύ

μεγάλες. Αυτό μπορεί να το πετύχει εφαρμόζοντας ένα σύστημα ολοκληρωμένης αντιμετώπισης. Επίσης πρέπει να γίνει καλύτερη κατανομή της ανθρώπινης εργασίας.

6.5.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 5

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (5ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
ΑΠΟΘΗΚΕΣ	156	193	30000	40	2007	750
ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ	1500	24	35000	40	1995	875
ΚΤΙΡΙΑΚΑ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	85	471	40000	40	2007	1000
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΑΕΡΟΘΕΡΜΑ			8500	10	1998	850
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΡΟΣΙΣΜΟΥ			7500	10	1998	750
ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑΣ			2555	12	1998	212
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						

ΣΤΑΓΔΗΝ		800Ε/ΣΤΡ	1200	12	1998	100
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Η 0,25%
4537			46			11

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετομασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	400	Μ.ω=72
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15000	Α.ω=2258
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ- ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	5000	
ΕΤΗΣΙΟ ΜΙΣΘΩΜΑ ΧΩΡΑΦΙΟΥ	170	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	25164

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			
ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΤΙΜΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	40000ΚG	1,1	44000
ΑΓΓΟΥΡΙ	40000ΚG	0,7	28000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			72000

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	46836
ΜΑΕ	1,29
ΟΓΕ/ΜΑΕ	36300

6.5.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 5

Στη πέμπτη γεωργική εκμετάλλευσης παρατηρείται η τρίτη σε απόδοση καθαρού κέρδους από τις δώδεκα γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμμετείχαν στην έρευνα. Ο παραγωγός έχει καθαρό κέρδος 36.300€. Ο παραγωγός έχει επενδύσει στη καλλιέργεια του αρκετά χρήματα και την έχει καταστήσει με αυτό τον τρόπο κερδοφόρα. Η επιστημονική κατάρτιση του παραγωγού έπαιξε σημαντικό ρόλο σε αυτό. Οι θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις είναι οι καταλληλότερες που θα μπορούσαν να υπάρξουν σε αυτή την εκμετάλλευση. Ο παραγωγός έχει επενδύσει μεγάλο κεφάλαιο σε θέματα δροσισμού, ψύξης και θέρμανσης. Τα προϊόντα της εκμετάλλευσης είναι πολύ καλά και ο παραγωγός έχει μέσο όρο τιμής πώλησης πάρα πολύ καλό. Αυτό το πέτυχε γιατί επιδιώκει να προωθεί μόνος του την πώληση των προϊόντων στην αγορά και λόγω του ότι διατηρεί φρουταρία σε κεντρική περιοχή.

6.6.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 6

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (6ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ	45	555,5	25000	40	2003	625
ΑΠΟΘΗΚΕΣ	220	223	49000	40	2004	1225
ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ	2560	16	40000	40	2004	1000
ΚΤΙΡΙΑΚΑ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	120	333	40000	40	2006	1000
ΟΙΚΙΣΚΟΣ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ	4	375	1500	40	2000	37,5
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						

ΣΥΣΤΗΜΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ			2560	10	2004	256
ΕΞΑΕΡΙΣΤΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑΣ			3840	10	2004	384
ΑΝΤΛΙΑ	7,5hp	234	1750	12	2003	146
ΓΕΩΤΡΗΣΗ	150m	9,5	1425	25	2002	57
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
ΣΤΑΓΔΗΝ		1400Ε/ΣΤΡ	3500	12	2004	292
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Η 0,25%
5023			50			12,5

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	600	Μ.ω=60
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	17000	Α.ω=1900
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ-ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	2500	
ΑΝΤΛΙΑ-ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	400	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	20500

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ

ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΤΙΜΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
--------	------	-------------------------	---------------

ΤΟΜΑΤΑ	60000KG	1,1	54000
ΑΓΓΟΥΡΙ	48000KG	0,7	33600
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			87600

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	67100
ΜΑΕ	1,08
ΟΓΕ/ΜΑΕ	61800

6.6.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 6

Η έκτη γεωργική εκμετάλλευση είναι η πιο μεγάλη. Παρατηρείται το μεγαλύτερο συνολικό καθαρό κέρδος που είναι πάνω από 60.000 € το χρόνο. Είναι μια πλήρως εξοπλισμένη μονάδα, με μεγάλο αποθηκευτικό χώρο και κτίριο για μεταποίηση των προϊόντων. Επίσης υπάρχουν γραφεία για το προσωπικό. Οι αποδόσεις επίσης είναι πολύ καλές. Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του συγκεκριμένου παραγωγού είναι η αυτονομία σε νερό, καθώς έχει τη δική του γεώτρηση.

6.7.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 7

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (7ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	35	500	17500	40	1999	437,5
ΑΠΟΘΗΚΕΣ	150	210	31500	40	2000	787,5
ΘΕΡΜΟΚΗ ΠΙΑ	9500	7	66500	40	2000	1663

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΔΥΝΑΜΙΚ ΟΣ ΑΕΡΙΣΜΟΣ			21280	10	2001	2128
ΤΟΠΙΚΗ ΘΕΡΜΑΝΣ Η ΜΕ ΑΕΡΟΘΕΡΜ Α			7500	10	2001	750
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
ΣΤΑΓΔΗΝ		1200Ε/ΣΤΡ	11400	12	2001	950
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣ Η 0,25%
6715			67			17

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	1000	Μ.ω=150
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	28000	Α.ω=7000
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ- ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	4000	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	39799

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			
ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΤΙΜΗΣ ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	45000KG	0,8	36000
ΑΓΓΟΥΡΙ	75000KG	0,6	45000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			81000

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	41201
ΜΑΕ	4
ΟΓΕ/ΜΑΕ	10300

6.7.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 7

Σε αυτή τη γεωργική εκμετάλλευση παρατηρείται μη επίτευξη του στόχου οικονομικής βιωσιμότητας. Οι θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις είναι προβληματικές, και υπάρχει υπεράριθμο προσωπικό. Ο παραγωγός αν και έχει επενδύσει μεγάλο ποσό σε εξοπλισμό για το θερμοκήπιο αυτό δεν αρκεί για την επιτεύξη θετικών οικονομικών αποτελεσμάτων λόγω της κακής κατασκευής των θερμοκηπίων.

Ο παραγωγός προκειμένου να καταστήσει τη γεωργική του εκμετάλλευση βιώσιμη πρέπει να διορθώσει τις κακοτεχνίες που υπάρχουν στα θερμοκήπια και να μειώσει τα έξοδά του σε καλλιεργητικές δαπάνες. Επίσης πρέπει να γίνει ανακατανομή της παρεχόμενης εργασίας και το πλεονάζον προσωπικό να απολυθεί.

6.8.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 8

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (8ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗ Σ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗ Σ
ΚΤΙΡΙΑΚΑ ΜΕΤΑΠΟΙΗ	75	467	35000	40	2008	875

ΣΗΣ						
ΑΠΟΘΗΚΕ						
Σ	130	297	38500	40	2008	962,5
ΘΕΡΜΟΚΗ						
ΠΙΑ	2500	11,9	29750	40	2008	744
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΑΝΟΙΓΜΑΤ						
Α ΟΡΟΦΗΣ			1750	10	2008	2128
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
ΣΤΑΓΔΗΝ		1400Ε/ΣΤΡ	3500	12	2008	292
ΣΤΑΘΕΡΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ			ΣΥΝΤΗΡΗΣ
ΔΑΠΑΝΕΣ			1%			Η 0,25%
5000			50			10

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	500	Μ.ω=50
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	4800	Α.ω=1750
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ-ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	2000	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	12362

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			
ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΤΙΜΗΣ ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	10000KG	1,2	12000
ΑΓΓΟΥΡΙ	15000KG	1,1	16500
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			28500

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	16138
ΜΑΕ	1
ΟΓΕ/ΜΑΕ	16138

6.8.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 8

Τα αποτελέσματα της όγδοης γεωργικής εκμετάλλευσης είναι ικανοποιητικά αφού ο παραγωγός έχει καθαρό κέρδος πάνω από τις 15000 € που είναι το όριο αφού τα συνολικά καθαρά του κέρδη ανέρχονται στις 16138 €. Οι εγκαταστάσεις στη γεωργική εκμετάλλευση είναι σύγχρονες και καινούριες. Εδώ εφαρμόζεται ολοκληρωμένο σχέδιο φυτοπροστασίας γι αυτό και οι καλλιεργητικές δαπάνες είναι σαφώς μειωμένες σε σχέση με άλλες εκμεταλλεύσεις που μελετήσαμε. Επίσης τα άτομα που απασχολούνται είναι άρτια εκπαιδευμένα και έτσι δε γίνεται σπατάλη χρημάτων σε επιπλέον προσωπικό αφού τη δουλειά όλη μπορούν να τη βγάλουν οι συγκεκριμένοι που εργάζονται. Η όλη γεωργική εκμετάλλευση αποτελεί πρότυπο για κάθε ένα που θέλει να ασχοληθεί με τις θερμοκηπιακές καλλιέργειες.

6.9.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 9

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (9ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	μ ²	ΤΙΜΗ	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ

		ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)		ΑΠΟΣΒΕΣΗ Σ ΣΕ ΕΤΗ	ΚΤΗΣΗΣ	ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗ Σ
ΓΡΑΦΕΙΑ	25	400	10000	40	2004	250
ΑΠΟΘΗΚΕ Σ	95	221	21000	40	2005	525
ΘΕΡΜΟΚΗ ΠΙΑ	8000	7	56000	40	2005	1400
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΑΕΡΟΘΕΡΜ Α			8500	10	2005	850
ΔΡΟΣΙΣΜΟ Σ ΜΕ ΕΞΑΕΙΣΤΗΡ Α ΚΑΙ ΝΕΡΟ			11000	10	2005	1100
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
ΣΤΑΓΔΗΝ		1250Ε/ΣΤΡ	10000	12	2005	835
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Η 0,25%
4960			50			12

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
--------------------------	--------------	------

ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	2000	Μ.ω=190
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	28000	Α.ω=6200
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ- ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	3500	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	38522

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			
ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΤΙΜΗΣ ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	55000ΚG	1	55000
ΑΓΓΟΥΡΙ	80000ΚG	0,7	56000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			111000

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	72478
ΜΑΕ	3,5
ΟΓΕ/ΜΑΕ	20708

6.9.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 9

Τα αποτελέσματα της ένατης γεωργικής εκμετάλλευσης είναι και αυτά ικανοποιητικά αφού ο παραγωγός έχει καθαρό κέρδος πολύ πιο πάνω από τις 15000 € που είναι το όριο αφού τα συνολικά καθαρά του κέρδη ανέρχονται στις 20708 €. Οι θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις είναι σύγχρονες και διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα για θέρμανση και ψύξη. Τα προϊόντα της εκμετάλλευσης είναι πολύ καλά και ο παραγωγός έχει μέσο όρο τιμής πώλησης πάρα πολύ καλό για τον ίδιο και η απόδοση σε κιλά των προϊόντων είναι αρκετά ικανοποιητική.

Εδώ σε αυτή την εκμετάλλευση ο παραγωγός πρέπει να αξιοποιήσει το προσωπικό κατάλληλα ούτως ώστε να αποδίδουν τα μέγιστα και να εφαρμόσει περικοπές σε μισθούς η να διώξει ο πλεονάζων προσωπικό.

6.10.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 10

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (10ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
ΘΕΡΜΟΚΗ ΠΙΑ	5120	11,2	57344	40	2004	1435
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	70	333	23310	40	2006	583
ΟΙΚΙΣΚΟΣ ΓΕΩΤΡΗΣΗ Σ	4	375	1500	40	2000	37,5
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΣΥΣΤΗΜΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ			5120	10	2004	512
ΕΞΑΕΡ-ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑΣ			3840	10	2004	384
ΑΝΤΛΙΑ	7,5hp	234	1750	12	2003	146
ΓΕΩΤΡΗΣΗ	150m	9,5	1425	25	2002	57
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
ΣΤΑΓΔΗΝ		1400Ε/ΣΤΡ	7000	12	2004	584
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ 0,25%

3738			38			9,3

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	800	Μ.ω=100
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	30000	Α.ω=4000
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ-ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	4000	
ΑΝΤΛΙΑ-ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	500	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	20500

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ

ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΤΙΜΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	100000KG	1	100000
ΑΓΓΟΥΡΙ	95000KG	0,7	66500
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			166500

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	127415
ΜΑΕ	2,3
ΟΓΕ/ΜΑΕ	55397

6.10.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 10

Στη δέκατη γεωργική εκμετάλλευση τα αποτελέσματα είναι πολύ ικανοποιητικά επίσης. Τα ετήσια καθαρά έσοδα του παραγωγού είναι πολύ πιο πάνω από το όριο και είναι το δεύτερο πιο ψηλό από τις δώδεκα γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Τα συνολικά καθαρά έσοδα ανέρχονται στις 55.000€ περίπου. Οι θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις είναι σύγχρονες και διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα για θέρμανση και

ψύξη. Τα προϊόντα της εκμετάλλευσης είναι πολύ καλά και ο παραγωγός έχει μέσο όρο τιμής πώλησης πάρα πολύ καλό, με την απόδοση των προϊόντων σε κιλά να είναι αρκετά ικανοποιητική.

6.11.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 11

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (11ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	360	117	42000	40	1990	1050
ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ	2500	24	59500	40	1990	1488
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ	70hp		20500	12	2007	1708
ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡ.			10500	12	2007	875
ΘΕΡΜΑΝΣΗ			7000	10	2007	700
ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ			5000	10	2007	500
ΑΝΤΛΙΑ	11hp	250	2750	12	2000	92
ΓΕΩΤΡΗΣΗ	850m	4,94	4200	25	1990	168
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						

ΣΤΑΓΔΗΝ		1280Ε/ΣΤΡ	3200	12	2007	267
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Η 0,25%
6847,5			69			17

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους, σπορά, λίπανση, σκαλισματα, μεταφορά, συλλογή)	1000	Μ.ω=80
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	24000	Α.ω=2000
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ- ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	2500	
ΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ-ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	1000	
ΑΝΤΛΙΑ-ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	130	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	35664

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ

ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΤΙΜΗΣ ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	25000KG	0,9	22500
ΑΓΓΟΥΡΙ	40000KG	0,6	24000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			46500

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	10836
ΜΑΕ	1,1
ΟΓΕ/ΜΑΕ	9850

6.11.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 11

Η γεωργική εκμετάλλευση 11 εμφανίζει στοιχεία που δεν δικαιολογούν βιωσιμότητα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέχθηκαν, τα συνολικά έσοδα του

ανέρχονται στις 9.850 €. Ο παραγωγός επένδυσε μεγάλα ποσά στη κατασκευή των θερμοκηπίων αλλά οι αποδόσεις των καλλιεργειών, σε σχέση με τις άλλες, είναι πάρα πολύ μειωμένες.

Ο παραγωγός για να καταστήσει τη γεωργική του εκμετάλλευση βιώσιμη πρέπει να αυξήσει τη παραγωγικότητα, πυκνώνοντας τις αποστάσεις φύτευσης, για να αυξήσει τον αριθμό των καλλιεργούμενων φυτών και με αυτό τον τρόπο να αυξήσει τις συγκομιζόμενες ποσότητες.

6.12.ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 12

ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (10ος Παραγωγός)						
ΚΤΙΡΙΑΚΑ	m ²	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΕ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ	35	431	15085	40	2002	377
ΑΠΟΘΗΚΕΣ	250	280	70000	40	2002	1750
ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ	12000	6,86	82320	40	2001	2058
ΚΤΙΡΙΑΚΑ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	125	364	45500	40	2005	1138
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ						
ΠΑΘΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ			4200	10	2002	420
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΓΡΟ			12000	10	2002	1200
ΑΝΤΛΙΑ	15hp	170	2555	12	2000	97

ΓΕΩΤΡΗΣΗ	500m	9,5	4750	25	2000	190
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ						
ΣΤΑΓΔΗΝ		1190Ε/ΣΤΡ	14280	12	2002	1190
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ			ΑΣΦΑΛΙΣΗ 1%			ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Η 0,25%
8420			84			21

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ(ΕΥΡΩ)	ΩΡΕΣ
ΞΕΝΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ(προετοιμασία εδάφους,σπορά,λίπανση,σκαλισματα,μεταφορά,συλλογή)	2500	Μ.ω=300
ΞΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	36000	Α.ω=9000
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ(ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ- ΣΠΟΡΟΙ Κ.Α)	5500	
ΑΝΤΛΙΑ-ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ	600	

	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	53125

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ

ΠΡΟΙΟΝ	ΚΙΛΑ	Μ.Ο ΤΙΜΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ(ΕΥΡΩ)	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΥΡΩ)
ΤΟΜΑΤΑ	80000KG	0,9	72000
ΑΓΓΟΥΡΙ	105000KG	0,6	63000
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ			135000

	ΕΥΡΩ
ΟΓΕ	81875
ΜΑΕ	5,14
ΟΓΕ/ΜΑΕ	15928

6.12.1.Αξιολόγηση Γεωργικής Εκμετάλλευσης 12

Στη γεωργική εκμετάλλευση 12 διαπιστώθηκε οικονομική βιωσιμότητα. Οι εγκαταστάσεις είναι πολύ καλές. Περαιτέρω βήματα που θα βοηθήσουν στη βελτίωση αφορούν στην καλύτερη διαπραγμάτευση των τιμών πώλησης των προϊόντων του και στην καλύτερη εκμετάλλευση του εργατικού προσωπικού που απασχολείται.

7.ΑΠΟΔΟΣΗ-ΕΠΙΔΟΣΗ

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα βασικά στατιστικά στοιχεία του δείγματος, όσον αφορά τις υπό μελέτη εισροές και εκροές.

	Αποσβέσεις	Κόστος εργασίας	Λοιπές μεταβλητές δαπάνες	Ακαθάριστη πρόσοδος
Μέσος όρος	6732,083	27486,83	4270,833	103041,7
Παραλλακτικότητα	6781	30260	4250	101200
Τυπική απόκλιση	2059,227	10105,69	1317,715	46861,74
Μέγιστο	9700	40158	6110	195000
Ελάχιστο	2059,227	10105,69	1317,715	46861,74

Η παραπάνω επεξεργασία των στοιχείων του δείγματος παρέχει ένα σημαντικό όγκο πληροφορίας όσον αφορά το επίπεδο βιωσιμότητας των υπό μελέτη γεωργικών εκμεταλλεύσεων, αλλά δεν προκύπτει πληροφορία που να καθορίζει το επίπεδο ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων αυτών. Για αυτό το λόγο κρίνεται σκόπιμο να εφαρμοστεί και η μεθοδολογία της Data Envelopment Analysis (DEA).

Η απόδοση και η επίδοση, αποτελούν βασική έννοια της οικονομικής έρευνας. Η σχέση μεταξύ τους έχει αναλυθεί σύμφωνα με πολλές απόψεις, χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές και τη διερεύνηση των κύριων καθοριστικών παραγόντων της αποδοτικότητας. Ένα από αυτά είναι η μη παραμετρική μέθοδος της DEA, η οποία βασίζεται σε ένα πεπερασμένο δείγμα παρατηρημένων μονάδων παραγωγής, η οποίες χρησιμοποιούν ένα γραμμικό προγραμματισμό και δεν χρειάζεται να εκτιμηθεί μια προκαθορισμένη λειτουργική μορφή. Ακολούθησε, η προσέγγιση Farrell (1957) και προτάθηκε το 1978 από Charnes, Cooper και τη Rhodes. Η DEA κατασκευάζει ένα αποτελεσματικό σύνορο με τις φάρμες επιχειρήσεων που έχουν τις καλύτερες επιδόσεις στην εκμετάλλευση του δείγματος. Το πλεονέκτημα της DEA είναι η ευελιξία και η δυνατότητα χρήσης για διαφορετικούς τύπους επιχειρήσεων και ανάλυσης σεναρίων. Η δυνατότητα υπολογισμού της τεχνικής αποτελεσματικότητας με την πάροδο του χρόνου καθιστά την ανάλυση της απόδοσης επιχειρήσεων να μεταβάλλετε σε μια πιθανή περίοδο. Ένα

άλλο όργανο που επιτρέπει την αλλαγή της παραγωγικότητας και πρέπει να αξιολογηθεί είναι το Malmquist Index, βασισμένο στην αναλογία δύο εξ αποστάσεως λειτουργιών. Το Malmquist Index είναι μια μέτρηση της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής που χρησιμοποιείτε σε καταστάσεις όπου οι τιμές δεν υπάρχουν, ή όταν υπάρχουν έχουν ελάχιστη οικονομική σημασία. Στην προσέγγιση του Farrell, η μέτρηση της οικονομικής απόδοσης συνδέεται με τη χρήση μιας συνάρτησης παραγωγής στα σύνορα, σε αντίθεση με την έννοια της μέσης απόδοσης που συνδέεται περισσότερο με την οικονομετρική βιβλιογραφία για τη λειτουργία της παραγωγής από τον καιρό της συνεισφοράς του Farrell. Τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης του Farrell είναι εντελώς βασισμένα σε δεδομένα, οπότε δεν υπάρχει συγκεκριμένη λειτουργική μορφή στην οποία θα πρέπει να είναι προκαθορισμένα. Το έργο του επικεντρώνεται στα εξής σημεία:

- Τα αποδοτικά μέτρα βασίζονται σε ακτινωτές ομοιόμορφες συσπάσεις ή επεκτάσεις από αναποτελεσματικές παρατηρήσεις (παρατηρούμενες) έως τα σύνορα (απαρατήρητες).

- Τα σύνορα παραγωγής ορίζονται ως τα πιο απαισιόδοξα τμήματα γραμμικών περιτυλιγμένων δεδομένων (η λειτουργία είναι όσο το δυνατόν πιο κοντά στις παρατηρήσεις)

- Τα σύνορα υπολογίζονται επιλύοντας ένα σύστημα γραμμικών εξισώσεων, υπακούοντας τις δύο προϋποθέσεις για την μονάδα ισοποσότητας (κλίση όχι θετικά, ενώ δεν παρατηρείτε σημείο που να βρίσκεται μεταξύ αυτής και της αρχικής, εισαγωγικής προσέγγιση). Αποτελεσματικότητα και παραγωγικότητα αποτελούν βασικές έννοιες της οικονομίας και ο Farrell εισάγει μια μέθοδο για να αποσυντεθούν η οικονομική(συνολική) απόδοση μιας μονάδας παραγωγής σε τεχνικά και καθοριστικά συστατικά.

Τεχνική Αποτελεσματικότητα (TE): αναφέρεται στην επίτευξη της μέγιστης δυναμικής παραγωγής από δεδομένες ποσότητες εισροών, λαμβανομένων υπόψη των φυσικών σχέσεων παραγωγής.

Μπορεί να μετρηθεί εντός δύο κύριων πλαισίων: στο εισαγωγικό προσανατολισμένο και στο εξαγωγικό προσανατολισμένο. Σε ένα εισαγωγικού-προσανατολισμού, η τεχνική αποτελεσματικότητα δίνει τη δυνατότητα μείωσης των εισροών που η γεωργική εκμετάλλευση θα μπορούσε να εφαρμόσει χωρίς μείωση της στάθμης

εξόδου. Σε ένα εξαγωγικού-προσανατολισμού πλαίσιο, η τεχνική αποτελεσματικότητα δίνει πληροφορίες για τις δυνατότητες αύξησης της παραγωγής που η γεωργική εκμετάλλευση θα μπορούσε να εφαρμόσει χωρίς αύξηση της χρήσης των εισροών. Στην περίπτωση των σταθερών αποδόσεων κλίμακας, και οι δύο κατευθύνσεις δίνουν κοντινά αποτελέσματα. Αντιθέτως στην περίπτωση μεταβλητών αποδόσεων κλίμακας (αύξησης ή μείωσης) ένα πρόσθετο στοιχείο, αποτελεσματικού μεγέθους, θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη κατά τον υπολογισμό της τεχνικής αποδοτικότητας.

Καθοριστική Αποδοτικότητα(ΚΑ): μετρά την απόσταση μεταξύ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και το σημείο μέγιστης κερδοφορίας, με δεδομένα τις τιμές της αγοράς των εισροών και εκροών. Με άλλα λόγια η καθοριστική αποδοτικότητα δείχνει κατά πόσον η χρήση διαφορετικών αναλογιών των συντελεστών παραγωγής εγγυάται την επίτευξη της μέγιστης παραγωγής με μια συγκεκριμένη τιμή της αγοράς.

Οικονομική Αποδοτικότητα(ΟΑ):Είναι προϊόν της τεχνικής και καθοριστικής αποδοτικότητας(συνολική αποδοτικότητα). Μπορεί να ερμηνευθεί ως ενδεχόμενη μείωση του κόστους παραγωγής (αποδοτικότητα),ή η ενδεχόμενη αύξηση των εσόδων (απόδοση εσόδων), που μια εκμετάλλευση πόρων θα μπορούσε να εφαρμοστεί, ώστε να λειτουργεί στο σημείο της τεχνικής και καθοριστικής αποδοτικότητας. Η οικονομική αποδοτικότητα επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το εάν η εκμετάλλευση λειτουργεί στο βέλτιστο ή αντίστοιχο μέγεθος. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η τεχνική αποτελεσματικότητα (και, κατά συνέπεια, η συνολική αποτελεσματικότητα), μπορεί να μετρηθεί με διάφορους τρόπους, ανάλογα με τη χρησιμοποιούμενη προσέγγιση. Ειδικότερα, η επιλογή εξαρτάται από το αν οι εκμεταλλεύσεις ενδέχεται να περιορίζονται σε μείωση των εισροών τους ή για επεκτάσεις των εκροών τους. Και στις δύο περιπτώσεις, η μέτρηση της προσαρμογής που απαιτείται για την επίτευξη τεχνικής αποτελεσματικότητας πρέπει να περιορίζεται σε οικονομικά αποδοτικές μονάδες. Αυτό σημαίνει ότι είναι αναγκαίο να ληφθεί υπόψη μια συγκεκριμένη διάρθρωση των τιμών. Στο έγγραφο αυτό το περιτυλιγμένο, εισαγωγικού προσανατολισμού μοντέλο εφαρμόζεται εκκινώντας από μια σταθερά επιστροφής στην κλίμακα (CRS), καθώς και από μια μεταβλητή επιστροφής στην κλίμακα (VRS). Στο μοντέλο CRS η παγκόσμια μονάδα μέτρησης της τεχνικής αποτελεσματικότητας μπορεί να επιτευχθεί με τη σύγκριση των μεγάλων μονάδων κλίμακας με μικρές μονάδες κλίμακας και αντίστροφα. Το

VRS μοντέλο επιτρέπει διαφοροποίηση στην επιστροφή κλίμακας. Στην περίπτωση αυτή, μια πρόσθετη πίεση είναι απαραίτητη ώστε να διασφαλίζεται η αξιολόγηση της καθαρά τεχνικής αποτελεσματικότητας, ανεξάρτητα από τα ζητήματα της κλίμακας. Τα μοντέλα εισαγωγικού προσανατολισμού προσπαθούν να μεγιστοποιήσουν την αναλογική μείωση σε μεταβλητές εισαγωγής, ενώ τα μοντέλα εξαγωγικού προσανατολισμού μεγιστοποιούν την αναλογική αύξηση στον πίνακα εξαγωγής. Η επιλογή του ενός ή του άλλου μοντέλου γίνεται με βάση τα χαρακτηριστικά του συνόλου δεδομένων που αναλύθηκαν. Το μοντέλο CRS DEA υποθέτει ότι τα DMU λειτουργούν πάνω σε βέλτιστη κλίμακα. Το μοντέλο αυτό επιτρέπει μέτρηση της παγκόσμιας τεχνικής αποτελεσματικότητας που πρέπει να περιλαμβάνετε χωρίς διακυμάνσεις αποδόσεις κλίμακας. Ωστόσο στον πραγματικό κόσμο αυτή η βέλτιστη συμπεριφορά συχνά απορρίπτετε εξαιτίας ορισμένων παραγόντων, όπως ο ατελής ανταγωνισμός, περιορισμοί στη χρηματοδότηση, κλπ. Για να ληφθεί το γεγονός αυτό υπόψη, οι Banker, Charnes και Cooper (1984) έχουν επεκτείνει το μοντέλο DEA στην περίπτωση των μεταβλητών αποδόσεων κλίμακας (VRS). Το μοντέλο αυτό διακρίνει καθαρά την τεχνική αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα κλίμακας (SE), προσδιορίζοντας εάν οι αυξητικές, μειωτικές, ή σταθερές αποδόσεις κλίμακας είναι παρόντες. Οι ακόλουθες εξισώσεις που υπολογίστηκαν για να μετρηθεί η τεχνική αποτελεσματικότητα της ελληνικής βιομηχανίας γαλακτοκομικών προϊόντων είναι:

CRS Model

$$\min m - \left(\sum_{i=1}^m s_i^- + \sum_{r=1}^s s_r^+ \right) \quad (1.1)$$

Subject to

$$\sum_{j=1}^n s_j i_{ij} + s_i^- = m x_{io} \quad i=1,2,\dots,m$$

$$\sum_{j=1}^n s_j y_{rj} - s_r^+ = y_{ro} \quad r=1,2,\dots,s$$

$$\lambda_j \geq 0 \quad j=1,2,\dots,n$$

$$\text{VRS} \quad \text{Add} \sum_{j=1}^n \lambda_j = 1 \quad (1.2)$$

όπου j είναι ο αριθμός των παρατηρήσεων του DMU. Όπου κάθε παρατήρηση DMU $_j$ ($j=1,2,\dots,n$), χρησιμοποιεί m εισόδους x_{ij} ($i=1,2,\dots,m$) για να παράγει s εξόδους y_{rj} ($r=1,2,\dots,s$). Τα αποτελεσματικά σύνορα καθορίζονται από αυτές τις n παρατηρήσεις. Υπάρχουν δύο ιδιότητες ώστε να εξασφαλιστεί μια τμηματική γραμμική προσέγγιση που έχει αναπτυχθεί στα αποτελεσματικά σύνορα και το χώρο που κυριαρχείται από τα σύνορα. $\sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij}$ ($i=1,2,\dots,m$) και $\sum_{j=1}^n \lambda_j y_{rj}$ ($r=1,2,\dots,s$) είναι πιθανές εισοδοί και έξοδοι εφικτές από τον DMU $_j$, όπου λ_j ($j=1,2,\dots,n$) είναι μη αρνητικοί κλιμακωτοί όπου $\sum_{j=1}^n \lambda_j = 1$. Το ίδιο y_{rj} μπορεί να επιτευχθεί χρησιμοποιώντας \hat{x}_{ij} , όπου $\hat{x}_{ij} \geq x_{ij}$ και το ίδιο x_{ij} μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να επιτευχθεί \hat{y}_{rj} , όπου $\hat{y}_{rj} \geq y_{rj}$.

s_i^- and s_j^+ αναπαριστούν αντίστοιχα εισόδους και εξόδους βραδύτητας. Ο στόχος αποτελεσματικότητας είναι:

$$\hat{x}_{ij} = \theta^* x_{io} - s_i^- \quad i=1,2,\dots,m$$

$$\hat{y}_{rj} = y_{ro} + s_r^+ \quad r=1,2,\dots,s$$

Αν $\theta^* = 1$ τότε το υπό αξιολόγηση DMU είναι ένα σημείο συνόρου. Αν $\theta^* < 1$ τότε το υπό αξιολόγηση DMU είναι ανεπαρκής και πρέπει να μειώσει τα επίπεδα των εισροών του. Το μη μηδενικό βέλτιστο θ^* αναπαριστά τα κριτήρια για ένα συγκεκριμένο υπό αξιολόγηση DMU. Ο στόχος απόδοσης επιδεικνύει, πως οι εισροές μπορούν να μειωθούν για να κάνουν το υπό αξιολόγηση DMU αποδοτικό.

Πιν:.... Αποτελέσματα του CRS και VRS DEA model

	Input- Oriented	Input- Oriented
	CRS	VRS
DMU No.	Efficiency	Efficiency
1	0,56538	0,57861
2	0,80741	0,95914
3	0,89825	1,00000
4	0,67278	0,74989
5	0,85542	0,99147
6	0,92072	1,00000
7	0,54730	0,71597
8	0,99473	1,00000
9	0,85714	0,96415
10	1,00000	1,00000
11	0,34621	0,69240
12	0,64865	0,64881

Τα αποτελέσματα εφαρμογής του μοντέλου αποδεικνύουν ότι ένας πολύ μικρός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι πάνω στη γραμμή του efficient frontier και άρα οι πλέον ανταγωνιστικές, ενώ στις μη ανταγωνιστικές παρατηρείται σημαντικότερη διακύμανση όσον αφορά στα απαιτούμενα ποσοστά μείωσης των χρησιμοποιούμενων εισροών. Η εφαρμογή της παραπάνω μεθοδολογίας αναδεικνύει τα σοβαρά προβλήματα ανταγωνιστικότητας που παρατηρούνται στο χώρο, αλλά και τις εξίσου σημαντικές προκλήσεις και περιθώρια βελτίωσης της εκμετάλλευσης των χρησιμοποιούμενων εισροών που υπάρχουν, προκειμένου να αριστοποιηθεί ο τρόπος λειτουργίας των υπό μελέτη θερμοκηπίων.

8.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

8.1.Παρουσίαση των συμπερασμάτων της έρευνας και κατάθεση προτάσεων βελτίωσης του επιπέδου οικονομικής βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων της περιοχής που διεξήχθη η έρευνα.

Μια επιχείρηση, για να παρουσιάσει μακροχρόνια βιωσιμότητα, πρέπει να είναι ανταγωνιστική. Αυτό συμβαίνει, όταν επιτυγχάνει κέρδη υψηλότερα του μέσου όρου των άλλων επιχειρήσεων που παράγουν το ίδιο ή παρόμοιο προϊόν (όπως οι επιχειρήσεις που έχουν μελετηθεί), οπότε παρουσιάζει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Τα κέρδη αυτά είναι απαραίτητα, προκειμένου να έχει τη δυνατότητα η επιχείρηση να πραγματοποιήσει όλες τις απαραίτητες ενέργειες (π.χ. πρόσληψη κατάλληλου και συχνά υψηλού κόστους προσωπικού, προσέλκυση των απαραίτητων επενδύσεων εκσυγχρονισμού κτλ.), ώστε να διατηρήσει το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα. Μακροχρόνια, συνεπώς, υπάρχει πολύ στενή αλληλεξάρτηση μεταξύ κερδών και βιωσιμότητας.

Το ύψος των κερδών των πιο πάνω γεωργικών εκμεταλλεύσεων εξαρτάται από γενικούς οικονομικούς παράγοντες, τον μεταξύ τους ανταγωνισμό που επικρατεί στην εγχώρια αγορά αλλά και στην εξωτερική, καθώς και από τα χαρακτηριστικά των εκμεταλλεύσεων.

Σε επίπεδο εκμεταλλεύσεων, το ύψος των κερδών εξαρτάται από την αξία που προσφέρει το προϊόν της επιχείρησης στον καταναλωτή, καθώς και από το κόστος παραγωγής του προϊόντος αυτού. Όσο μεγαλύτερη είναι η αξία, σε σχέση με το κόστος παραγωγής, τόσο ευρύτερα είναι τα περιθώρια κερδοφορίας της εκμετάλλευσης. Το πραγματικό ύψος, όμως, των κερδών της επιχείρησης εξαρτάται (εκτός από το κόστος) και από τη διαμόρφωση της τιμής του προϊόντος. Αυτή εξαρτάται από τις συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά, καθώς και από τις γενικότερες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες.

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα οι δέκα από τις δώδεκα γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμμετείχαν στην έρευνα, έδειξαν ότι είναι οικονομικά βιώσιμες και ανταγωνιστικές, έχοντας όμως και άλλα περιθώρια βελτίωσης.

Βασική επιδίωξη του κάθε παραγωγού πρέπει να είναι ο οικονομικά άριστος συνδυασμός γης, ανθρώπινης εργασίας και κεφαλαίου υπό οποιαδήποτε μορφή.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι δύο είναι οι βασικές στρατηγικές που έχει στη διάθεση της η κάθε μια γεωργική εκμετάλλευση, προκειμένου να καταστεί πλεονεκτικά περισσότερο ανταγωνιστική η μια από την άλλη και να καταστούν και οι δύο μη οικονομικά βιώσιμες ανταγωνιστικές. Αυτό ισχύει και για τις δώδεκα γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Η πρώτη αφορά στην παραγωγή προϊόντος που έχει μεγαλύτερη αξία για τον καταναλωτή από τα αντίστοιχα προϊόντα μιας άλλης εκμετάλλευσης, (π.χ. προϊόντα περισσότερο βιολογικά-μειώμενη δόση η καθόλου φυτοφαρμάκων, με περισσότερο θρεπτικά στοιχεία.) κρατώντας όμως, όσο είναι δυνατόν, το κόστος σταθερό. Αντίθετα με τη δεύτερη στρατηγική η εκμετάλλευση επικεντρώνει την προσπάθεια της στην παραγωγή προϊόντων χαμηλότερου κόστους (ίσως όμως περίπου αξίας), σε σχέση με τα αντίστοιχα προϊόντα των ανταγωνιστών της.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού τομέα, η βελτίωση του περιβάλλοντος και του τοπίου, η διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας και η βελτίωση της ποιότητας ζωής, αποτελούν τους τρεις θεματικούς άξονες του νέου κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη. Η νέα δυναμική που αναπτύσσεται με το νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, δίνεται στον αγρότη η δυνατότητα να αποκτήσει τα μέσα για να εκσυγχρονιστεί, να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα, να αυξήσει το εισόδημά του και να βελτιώσει, ταυτόχρονα την οικονομική και κοινωνική του θέση. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, μέσω της αναδιάρθρωσης, της ανάπτυξης και της καινοτομίας, αλλά και μέσω του εκσυγχρονισμού της μεταποίησης και αναβάθμισης της τυποποίησης και πιστοποίησης των προϊόντων, αποτελούν βασικές παραμέτρους.

Επίσης οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις και επιχειρήσεις για να καταστούν ανταγωνιστικές τόσο στην εσωτερική, πολύ δε περισσότερο στη διεθνή αγορά πρέπει να αναδιοργανωθούν και να εκσυγχρονισθούν. Για το σκοπό αυτό έχουν ανάγκη, εκτός των άλλων, και από ένα απλό σύστημα τήρησης γεωργικών εγγραφών και λογαριασμών με το οποίο οι παραγωγοί να μπορούν να παρακολουθούν την ομαλή λειτουργία των εκμεταλλεύσεών τους ή επιχειρήσεών τους και την εξέλιξη της οικονομικότητος αυτών. Ειδικότερα για τους νέους γεωργούς, που είναι απαλλαγμένοι από προκαταλήψεις, η ακριβής τήρηση γεωργικών εγγραφών και λογαριασμών αποτελεί ένα είδος πυξίδας στο δύσκολο ταξίδι της γεωργίας του

μέλλοντος. Κάτι ανάλογο ισχύει και για τους μελλοντικούς γεωπόνους που θα κληθούν να καθοδηγήσουν τους νέους γεωργούς στα δύσκολα μονοπάτια της ανταγωνιστικής γεωργίας. Η κατανόηση και πολύ περισσότερο η εφαρμογή των αρχών της λογιστικής στις σύγχρονες γεωργικές εκμεταλλεύσεις και επιχειρήσεις τόσο από τους γεωπόνους, πολύ δε περισσότερο από τους νέους γεωργούς δεν απαιτούν τόσο ειδικές γνώσεις της γενικής λογιστικής, όσο καλές γνώσεις των αρχών της γεωργικής παραγωγής και πιο πολύ καλές γνώσεις του τρόπου λειτουργίας της γεωργικής εκμετάλλευσης ή επιχείρησης φυτικής παραγωγής.

Οικονομικά βιώσιμες εκμεταλλεύσεις μπορούμε να πετύχουμε με μια σειρά από μέτρα που πρέπει να εφαρμόσουμε όπως αναφέρονται παρακάτω:

- Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων – πρωτογενών και μεταποιημένων – για να συσχετιστεί η προσφορά με τη ζήτηση και να βελτιωθούν οι επιδόσεις των προϊόντων στις αγορές συμπεριλαμβανομένων των εξαγωγών
- Αύξηση ή αναδιάρθρωση της παραγωγής σε προϊόντα που δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης
- Μείωση της ποσότητας των φυτοφαρμάκων έτσι θα μειωθεί το κόστος παραγωγής.
- Βελτίωση του πλαισίου της τεχνικής στήριξης και της τεχνογνωσίας των φορέων του γεωργικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης της αναβάθμισης του περιεχομένου των μέσων επιμόρφωσης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης.
- Διαφοροποίηση προς προϊόντα που παρουσιάζουν νέα δυναμική στην αγορά, που ικανοποιούν τις απαιτήσεις των καταναλωτών (νέα προϊόντα, προϊόντα ποιότητας – ΠΟΠ/ΠΓΕ, βιολογικά κλπ).

9.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κιτσοπανίδης, Γ.Ι. 2007. Γεωργική Λογιστική & Εκτιμητική, Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη, pp 35-198.

Κιτσοπανίδης, Γ.Ι. 1990. Οικονομική Γεωργικών εκμεταλλεύσεων, Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη, pp 12-25

Χα, Ι.Α. 2007. Στοιχεία Γενικής & Ειδικής Καλλιέργειας Κηπευτικών. Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, pp 23-25

Καλδής, Π., Νάνος, Ι., Σπαθής, Π., Ταχόπουλος, Π., Τσιμπούκας, Κ. 2005. Σύγχρονες Γεωργικές Επιχειρήσεις, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα, pp 135-258

Μάνου, Β.Δ., 1997. Γεωργική Οικονομική Στατιστική, Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη, pp 85-97.

<http://www.cyprus.gov.cy> . Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (Κυπριακή Δημοκρατία – Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος – Τμήμα Γεωργίας (15/12/06)

<http://www.ari.gov.cy/> . Τοπικές εισροές – εκροές 2007-2009 (κλάδος Στατιστικής και Αγροτικής Οικονομίας του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών Κύπρου)

<http://www.moa.gov.cy> . Τμήμα Γεωργίας. Εθνική Στρατηγική της Κύπρου για βιώσιμα επιχειρησιακά προγράμματα των οργανώσεων παραγωγών φρούτων και λαχανικών. 2010.

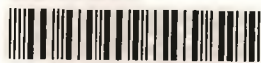
<http://www.capo.gov.cy> . Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών, Νομοθεσία, 2003.

ΑΞΗ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 Τηλ.: 24210 ~~74700-61~~ 93141

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000105368